

**SYNS MAN
INTE, FINNS
MAN INTE**

—
**INBLICK I DEN SVENSKA
PORRINDUSTRIN**

TALITA

SYNS MAN INTE, FINNS MAN INTE — en inblick i den svenska porrindustrin

21 mars 2019 Stockholm, Sverige

Författare Meghan Donevan

Producerad av Talita 2019

Copyright © Talita

Om du har frågor gällande denna rapport, vänligen kontakta Talita:

info@talita.se

Talita erbjuder en väg ut ur prostitution, pornografi och människohandel för sexuella ändamål. Vi arbetar förebyggande, uppsökande och rehabiliterande i Sverige, Mongoliet, Rumänien och Kenya.

www.talita.se | info@talita.se | www.facebook.com/TalitaSverige | [@Talita_Sverige](https://www.instagram.com/Talita_Sverige)

SAMMANFATTNING

SYFTE

Syftet med denna studie var att undersöka porrindustrin i Sverige. Vi genomförde först en kartläggning av produktionen och distributionen, för att få en bild av vilka olika typer av forum som existerade, metoder som användes och innehåll som producerades. Givet tidigare forskning om porrproduktionens skadeverkningar hos de som filmas samt kopplingen mellan pornografi och prostitution, så var vårt mål också att utvärdera livsvillkoren för kvinnor som filmas för porrproduktion, med fokus på deras erfarenheter innan, under och - där det är tillämpligt - även efter de befunnit sig i porrindustrin.

METOD

Vi utförde en kvalitativ kartläggning av produktion och distribution av pornografi i Sverige och dokumenterade generella trender och gjorde observationer relaterade till existerande forum, metoder för rekrytering samt innehållet som produceras. Vi intervjuade sedan nio svenska kvinnor som hade erfarenhet av att bli filmade/fotograferade för porrproduktion i Sverige. Varje intervju varade mellan 1–1,5 timmar. Intervjupersonerna fick frågor om deras bakgrund (utbildning, arbete, psykisk hälsa, utsatthet för sexuellt våld), nuvarande livssituation (ålder, ekonomisk situation, psykisk hälsa, förhållanden), erfarenheter i porrindustrin (ålder för debut, skäl till debut, rekryteringsprocess, sårbarhet för manipulation och våld, självkänsla och syn på män), erfarenheter av andra delar av sexindustrin samt stödåtgärder som krävs för att en kvinna ska kunna lämna porrindustrin.

RESULTAT

Två traditionella porrproducenter identifierades under kartläggningen, men den största delen av porrproduktionen samt distributionen visade sig äga rum på internetforum där porrbilder samt filmer köps och säljs. Vissa av dessa forum rekryterar aktivt unga kvinnor via olika sociala medier och lockar in dem i porrindustrin med löften om rikedom och berömmelse. De använder också termer som återfinns inom populärkulturen, såsom ”bloggar” och ”modelljobb”, som syftar till att dölja vilken sorts innehåll som egentligen produceras. Djupintervjuerna med kvinnorna visade att många har liknande bakgrund och erfarenheter som de kvinnor som utnyttjas i prostitution. De är ofta unga, har en osäker ekonomi, är offer för tidigare sexualiserat våld och lider av psykisk ohälsa. Även om kvinnorna hade tydliga gränser, så pressas dessa gränser konstant av män inom porrindustrin – pornografer och konsumenter. Ju mer sårbar kvinnan är, desto mindre makt har hon att säga nej. Studien fann också en koppling mellan prostitution, striptease och pornografi. Flera av intervjupersonerna hade erfarenheter av att strippa och/eller sälja sex. Flera vittnade om svårigheter de mötte när de försökte lämna porrindustrin, delvis på grund av rädslan för att någon – chefer, familj, grannar eller vänner – skulle snubbla över de porrbilder och porrfilmer som aldrig kan tas bort från nätet.

REKOMMENDATIONER

STÖDINSATSER

Inom porrindustrin är unga, ekonomiskt sårbara kvinnor, som tidigare utsatts för sexualiserat våld och som lider av psykisk ohälsa, överrepresenterade. Intervjupersonerna i denna studie underströk hur nödvändiga Talitas stödinsatser är och att vi behöver nå ut till en bredare målgrupp. För att ha ett reellt val att lämna porrindustrin så måste ett antal stödinsatser göras tillgängliga. Vi rekommenderar därmed att statliga medel avsätts för holistiska exitprogram som erbjuder bland annat vidareutbildning, jobbtjänning, boende och psykologiskt stöd.

FÖREBYGGANDE INSATSER

Unga, utsatta kvinnor är de primära måltavlorna för pornografers rekrytering in i porrindustrin, för de är lättast att manipulera och exploatera. Många unga kvinnor saknar förståelse för vad inträdet in i porrindustrin faktiskt innebär och vad det har för konsekvenser. Porrkritiska samtal, både i skolan och hemma, förebygger inte bara att unga – framförallt pojkar – börjar konsumera pornografi utan även att unga tjejer luras in i denna cyniska industri. Kritiska samtal om pornografi måste börja tidigt och vara en integrerad del av sex- och samlevnadsundervisningen.

FRAMTIDA FORSKNING

Så vitt vi vet är detta den första kartläggningen av den svenska porrindustrin som någonsin genomförts. Det är därför av största vikt för framtida forskning att fortsätta fylla i de kunskapsluckor som finns inom detta fält, vilket bör inkludera:

- En kvantitativ enkät som jämför bakgrund och nuvarande livssituation bland kvinnor som filmats för pornografi
- En djuplodande utvärdering av nivåerna av PTSD-symptom bland kvinnor som filmats för pornografi
- En jämförelse mellan kvinnor i pornografi och kvinnor i olika former av prostitution, i fråga om levnadsvillkor och PTSD-symptom
- Utvärdering av s.k. best practice för hur uppsökande verksamhet och stöd bäst kan implementeras för kvinnor som lämnar porrindustrin
- Forskning som fokuserar specifikt på strippklubbarna, givet länken mellan striptease, pornografi och prostitution som konstaterats i denna studie.

LAGSTIFTNING

För tjugo år sedan införde Sverige en unik lagstiftning gällande prostitution – sexköpslagen. Skälen som angavs för att kriminalisera sexköparen, men inte säljaren, var att skydda den ”svagare parten som utnyttjas av andra som vill tillfredsställa sina egna sexuella behov”. Då de flesta kvinnor inom pornografin har samma typ av bakgrund som kvinnor som utnyttjas inom prostitution, och då många kvinnor inom porrindustrin även har erfarenheter inom andra delar av sexindustrin (inklusive prostitution), så är det orimligt att produktion och distribution av pornografi fortsätter vara oreglerade i Sverige. Vi kräver att den svenska regeringen, som kallar sig feministisk, inte blundar för detta längre, utan går till botten med pornografins skadeverkningar. Vi föreslår att de, via en statlig utredning, granskar porrindustrin och därefter måste konkreta politiska åtgärder läggas fram som stoppar den pågående sexhandeln.

INNEHÅLL

<i>Introduktion</i>	6
<i>Metod</i>	8
<i>Den svenska porrindustrin</i>	10
Traditionella porrproducenter	11
Internetforum	15
Fotografer	22
<i>Kvinnan bakom skärmen</i>	23
Pådrivande faktorer	24
Gränser och förhandlingsposition	36
Gränser och sårbarhet	41
<i>Pornografi, striptease och prostitution: olika sidor av samma industri?</i>	48
<i>Att lämna porrindustrin</i>	52
Hinder för att lämna porrindustrin	53
Nödvändiga stödinsatser	55
<i>Sammanfattning och slutsatser</i>	59
<i>Rekommendationer</i>	67
<i>Referenser</i>	69

INLEDNING

Pornografi är ett omstritt ämne som rör upp starka känslor och skapar en hätsk offentlig debatt. Under de senaste två åren har Sverige sett en växande offentlig diskurs om porrens effekter. Diskussionen rör främst hur konsumenterna av pornografi påverkas, speciellt om dessa konsumenterna är barn. Porrens väl dokumenterade skadliga effekter på konsumenten kräver åtgärder för att förhindra och begränsa exponeringen.¹ Barn har en rättighet att skyddas från pornografi, och samhället har inte längre råd att förbise pornografin som en katalysator för mäns våld mot kvinnor i ljuset av #metoo-rörelsen. Med det sagt så är frågan om pornografins skadliga effekter på de som befinner sig på skärmens andra sida – de som är involverade i dess produktion – iögonenfallande i sin frånvaro.

Väldigt lite är känt om porrindustrin i Sverige idag. Existerar den? Och i så fall, hur omfattande är den? Vilka är de involverade parterna? Och vilka är de individer som deltar i produktionen? Denna studie avser att visa på realiteterna av den svenska porrindustrin genom att kartlägga produktion och distribution samt genom att intervjua kvinnor som filmats i porrindustrin om deras erfarenheter före, under och efter (där detta är tillämpligt).

Kartläggningen syftar till att börja undersöka den svenska porrindustrins omfattning, forum och metoder. Intervjuerna med kvinnor som har fotograferats och filmats för porrproduktion syftar till att ge insikt i deras liv före, under och till och efter (där detta är tillämpligt) deras tid inom porrindustrin. Eftersom Talitas stödinsatser även riktar sig till kvinnor inom pornografi, så tillfrågades även de intervjuade kvinnorna om vad de ser som viktiga stödinsatser just för kvinnor som lämnar porrindustrin.

Så vitt vi vet är detta den första kartläggningen av porrindustrin i Sverige som någonsin har gjorts.

VAD ÄR PORNOGRAFI?

För många är pornografin synonym med herrtidningar som Playboy eller Hustler. Men det som ansågs vara pornografi för drygt 20 år sedan är nu det vi ser inom popkulturen eller ser skildras på film, i TV-serier och i reklamannonser. Internet har fullständigt förändrat pornografins natur; forskarna beskriver den på engelska med ”the 3 A’s”: accessible (tillgänglig), affordable (billig) och anonymous (anonym).² Pornografi finns nu bara ett klick bort, helt anonymt och oftast gratis. Skriv in ordet ”porr” på Google och inom 0,4 sekunder får du 2 960 000 000 unika träffar.

Vad är det som tittarna exponeras för? Vad är pornografi idag? Pornografi saknar, även inom forskningen, en enhetlig definition. Forskarna Peter och Valkenburg (2011, 2016) erbjuder en välanvänd definition av mainstream-pornografi:

“Bilder eller filmer (klipp) som är producerade eller skapade av användare och som syftar till att sexuellt upphetsa den som tittar. Dessa filmer och bilder visar sexuella aktiviteter, såsom masturbation och oralsex, liksom vaginal och anal penetration, på ett avklätt sätt, ofta med närbild på genitalier.”³

Pornografin tar idag visserligen ofta formen av s.k. gonzo, där närbilder på genitalier får tittarna att känna sig som om det vore de som utövade de sexuella handlingarna. Peter och Valkenbergs definition ovan beskriver de handlingar som typiskt sett skildras i pornografi för vad de är, men vad Peter och Valkenbergs definition saknar är en makt- och genusanalys. *Vem gör vad mot vem och för vem* i mainstream-porr?

Det finns annan forskning som definierar pornografi som ett medium som karaktäriseras av mäns objektivering och nedvärdering av kvinnor. I en innehållsanalys av pornografi 2010 fann Bridges m fl⁴ att 88% av de mest populära, hyrda porrfilmerna innehöll fysiskt våld som s.k. gagging (kväljningar framkallade av nedpressande av penis i svalget), slag med öppen hand, hårdragningar och strypning. Nästan 50% av alla scener innehöll verbala aggressioner, där kvinnor benämndes med dehumaniserande och nedvärderande ord såsom hora, fitta och slampa. I stort sett all (98%) denna förnedring och detta våld riktades mot kvinnor av män.

Med detta i åtanke kan inte pornografi endast definieras som sexuella handlingar som avbildas på ett öppet sätt. Män utför handlingar som skadar, förnedrar och objektiverar kvinnor. Även om kvinnan filmas utan en manlig motspelare – till exempel när hon filmas när hon onanerar – så skapar hon fortfarande bilder och film som ämnar att sexuellt upphetsa tittaren. Vem är tittaren? Nästan alltid en man. Pornografi görs för män, av män, och därför syftar orden och handlingarna i pornografin till att väcka mannens intresse – för det är vad som säljer.

Den här rapporten tar alltså hänsyn till det faktum att mainstream-pornografin ofta framställer kvinnor som sexobjekt som är smutsiga och underlägsna och som ser ut att njuta av smärta och förödmjukelse. En mer korrekt definition av mainstream-pornografi, som antagits i denna studie, är följande:

“—onlinematerial som avbildar individer eller grupper som ägnar sig åt sexuellt beteende där orättvisa mellan parterna är tydlig, våld syns och hörs, där förnedring, förödmjukelse, straff och extrem underkastelse verkar vara huvudsyftet med maktbalansen och de beteenden som avbildas.”⁵

För sammanhangets skull fokuserar denna studie endast på kommersiell pornografi, oavsett om det är material som skapats av användare eller en tredje part. Därmed utgörs intervjupersonerna av kvinnor som har filmats inom pornindustrin för kommersiella syften.

METOD

De metoder som använts för datainsamling och analys presenteras nedan. Observera att denna studie är en pilotstudie som lägger grunden för framtida, mer omfattande, studier. Resultaten av denna studie kommer att användas för att utveckla ännu bättre metoder och frågeställningar för framtida forskning.

I. KVALITATIV KARTLÄGGNING

För att förstå porrindustrins omfattning i Sverige genomfördes en systematisk kvalitativ kartläggning av dess produktion och distribution. Under kartläggningen dokumenterades generella trender och iakttagelser relaterade till existerande forum, metoder för rekrytering samt innehållet som produceras. Diskursanalys användes för att förstå inte bara orden och termerna som återfanns på dessa forum, utan också deras betydelse och avsikt samt maktdynamiken bakom orden. Diskursanalys ger möjlighet att se bortom texten, för att fånga vad texten avser att säga eller inte säga om ett specifikt fenomen.

II. SEMISTRUKTURERADE DJUPINTERVJUER

Kvalitativa djupintervjuer genomfördes för att utforska kvinnors erfarenheter av att filmas för porrindustrin. Intervjuerna var semistrukturerade och skedde antingen öga mot öga, över telefon eller i skriven form med ett bekvämlighetsurval. Kriterierna för att delta var att intervjupersonerna hade fotograferats eller filmats för kommersiell pornografi. Målet med de kvalitativa intervjuerna var att samla data om deltagarnas bakgrundsvariabler, de villkor de mötte inom porrindustrin samt, de erfarenheter de hade av att medverka i pornografi samt deras erfarenheter av prostitution (där detta var tillämpligt).

Den kvalitativa kartläggningen ledde till att vi fick kontakt med potentiella intervjupersoner, eftersom vi identifierade de internetforum där pornografi laddades upp och såldes. Vi kontaktade kvinnor som använde sig av en mailadress som uppenbart syftade till att göra reklam för pornografi på en websida för porrdistribution. Observera att vi medvetet inte vände oss till några privata konton. Talita gick också ut via sina kanaler på sociala medier och efterfrågade deltagare. För denna rapports syften intervjuades nio kvinnor med erfarenheter inom porrindustrin. Intervjuerna varade 1–1,5 timmar och ägde rum på svenska.

Varje intervjuperson kompenenserades med 300 SEK per timme för sin tid. Innan intervjun informerades de om studiens syften, att deltagandet var helt och hållet frivilligt, att alla data behandlades anonymt samt att de hade rätt att när som helst dra sig ur. Anonymisering var särskilt viktigt i detta projekt, då deltagarna delade med sig av väldigt känslig och personlig information -

inte bara om dem själva utan också om tredje part. De informerades också om att deras deltagande i studien inte skulle påverka möjligheten att få tillgång till Talitas stöd där detta var relevant. En semistrukturerad intervjuguide användes för att säkerställa att vissa svar samlades in, men samtidigt med flexibiliteten att kunna ställa följdfrågor. Utvecklingen av intervjufrågorna inspirerades av tidigare forskning kring pornografi och prostitution⁶. Värdefull input inhämtades även från Hanna Olsson, huvudsekreterare i prostitutionsutredningen i Sverige 1977–1980.⁷

Intervjuerna inleddes med frågor om intervjupersonernas nuvarande livssituation: ålder, utbildning, arbete, ekonomisk situation, barn, intressen och förhållanden. Därefter ställdes frågor om erfarenheter av pornografi: debutålder, orsaker till inträde, rekryteringsprocessen samt sårbarhet för manipulation och våld. Intervjupersonerna fick sedan frågor om deras erfarenheter från andra delar av sexindustrin (inklusive prostitution och stripptease), följt av frågor om psykiskt mående samt erfarenheter av tidigare sexualiserat våld. Vi ställde också frågor om deras syn på pornografi: hur den har påverkat deras självkänsla, synen på män, relationer och generellt mående. Slutligen ställde vi frågor om vilka stödinsatser de tror behövs för att kvinnor ska ha möjlighet att lämna porrindustrin.

Intervjuerna som genomfördes öga mot öga eller över telefon spelades in, transkriberades och behandlades som känsliga data. För att analysera dessa data genomlästes transkripten upprepade gånger i syfte att identifiera viktiga teman och underteman som framträdde ur texterna. Information som hänförde sig till kartläggningen organiserades också enligt de olika forumen för produktion av pornografi och presenteras i resultaten av kartläggningen nedan.

**DEN
SVENSKA
PORR-
INDUSTRIN**

Denna del presenterar de olika aktörer som profiterar på de kvinnor och män som filmas för pornografi. Nedan benämns dessa 'pornografer'. Traditionellt sett har denna grupp delats upp i producenter och distributörer, men de teknologiska landvinningarna har över tid suddat ut denna gräns mer och mer⁸.

TRADITIONELLA PORRPRODUCENTER

JOHAN VILDE

Johan Vilde är en svensk porrproducent i den traditionella bemärkelsen, som koordinerar inspelningar av porrfilm och därefter äger rättigheterna till filmerna som producerats. Han är också en distributör, via sin egen hemsida www.johanvilde.com. Enligt offentlig information på internet har Vilde ägt sitt privata företag sedan år 2015. Hans hemsida visar "Svenska amatörer i deras första porrfilm blandat med etablerade svenska porrstjärnor".

Bannerannonserna högst upp på hans hemsida avbildar en kvinna som blir penetrerad analt av en okänd man vars ansikte inte visas. Samtidigt är hennes ansikte väl synligt och vänt mot åskådaren, med ett ansiktsuttryck som tyder på att hon upplever smärta. På sin hemsida beskriver Vilde pornografi som ett snabbt och enkelt sätt att tjäna mycket pengar:

Vill du spela in porrfilm? Ett sätt att tjäna pengar snabbt och är mycket bra betalt. Vi söker både tjejer och par som vill medverka i våra svenska filmer.

Tre av intervjupersonerna har varit i direkt kontakt med Vilde:

Ja jag vet vem det är. Det var så att jag mejlade honom via hans hemsida och fick svar relativt snabbt och vi diskuterade pris och dag/tid. Samt att jag skulle få 15 000. Han frågade även om bilder vilket jag då skickade för han skulle se hur man såg ut innan man fick delta. Han sa då att allt skedde på mina villkor och det jag inte ville göra skulle vi inte göra. Men han hade förhoppning om att man ville göra analt och gangbang men jag sa nej men han var ändå intresserad. Kände en dålig magkänsla så åkte aldrig till inspelningen då det kändes fel. Bestämde mig för att totalt skita i det. Så hörde aldrig av mig trots att han bokade biljetter och hotell och så.

Han har skrivit till mig hur många gånger som helst och sagt: "Du får 10,000."

Jag sa till Vilde att jag var intresserad och frågade honom hur mycket pengar jag skulle få för en film. Han sa att jag kunde tjäna 10 000 – 12 000 kronor för en film. Vi filmar 3–4 scener och varje scen skulle ta ungefär 25 minuter. Sen sa han att om jag var intresserad skulle jag skicka en porträttbild och en nakenbild. Han verkade nöjd med bilden och sa sen att det förmodligen skulle vara 2–3 killar som filmade med mig, och att det oftast tog ungefär 4–6 timmar. Allting var bestämt: en kille han arbetar med skulle hämta mig på stationen och sedan ta med mig till den lägenhet som Vilde hade hyrt till inspelningen. Men innan datumet som vi hade kommit överens om så blev jag varnad på Facebook av en annan kvinna i branschen att inte träffa Vilde ensam. Hon ville inte säga varför. Till slut kände jag mig alldeles för osäker kring hela saken och dök aldrig upp.

■ ■ ...så blev jag varnad på Facebook av en annan kvinna i branschen att inte träffa Vilde ensam. Hon ville inte säga varför. Till slut kände jag mig alldeles för osäker kring hela saken och dök aldrig upp.”

Det är värt att notera att den sista interjupersonen hade haft kontakt med Vilde bara ett par månader innan hon deltog i intervjun. Med andra ord rekryterar och filmar Vilde fortfarande aktivt unga flickor och erbjuder en summa mellan 10 000 och 15 000 SEK för att medverka i hans filmer. Kvinnorna förväntas delta i 3–4 scener, där varje scen tar ungefär 25 minuter. Båda de interjupersoner som övervägde att medverka i hans filmer följde sin magkänsla och dök inte upp vid filmningen. Intressant nog blev en av dem varnad av en annan kvinna inom porrindustrin att inte träffa Vilde ensam. I en artikel från *Dagens Arena* om den svenska porrindustrin nämner journalisten att ”ingen verkar tycka att han [Johan Vilde] är särskilt bra” och att hon har ”läst om hur flera kvinnor som har deltagit i filmerna enligt utsago blev lurade på pengar av honom. Trots det förblir hans amatörmässiga hemmafilmer populära”.⁹

Vilde verkar försäkra kvinnorna om att de kommer att ha full kontroll över vad som faktiskt händer på inspelningsplatsen, baserat på den första interjupersonens berättelse. Dock säger en svensk kvinna som är involverad i porrindustrin, i samma artikel i *Dagens Arena*, att flickor har berättat att ”för att få filma i Sverige idag måste du vara villig att göra vad som helst om du ska få några jobb alls” och att filmerna nu för tiden är gonzo och av amatörstil. Vid en genomgång av titlarna som återfinns på Vildes hemsida framgår också att kvinnor förväntas delta i väldigt specifika sexuella handlingar. Nedan finns ett urval av titlar på de filmer som återfinns på hemsidan:

Sara, 23, är gravid. Suga, knulla och sprut i ansiktet

Trekant med tonårsflicka

Alexandra – knullad med en enorm kuk

Filippa blir fistad och knullad av tre män

Melinda analt och ass2mouth

Orgiesex med Vilja: gangbang

Amanda 18 år – dubbelknoll

Linn 18 år – analt och sprut i ansiktet

Hårt knull med tonårsflicka

Notera hur endast kvinnans namn (eller pseudonym) nämns i titeln, precis som det endast är kvinnans ansikte som visas på hemsidan. Som Hanna Olsson skriver i prostitutionsutredningen 1977–1980: “Till skillnad från de flesta andra samhällsdramer är det kvinnan som är synlig. Mannen finns som en skugga som anas, knappast mer.”¹⁰ Vidare antyder titlarna att dessa handlingar inte är ömsesidiga i bemärkelsen att individerna deltar i sexuella

handlingar med varandra. Snarare utför en eller flera män sexuella handlingar mot en kvinna. Titlarna understryker hur flickor ("18-årig" och "tonåring") utsätts för våldsamma sexuella handlingar: de "dubbel knullas", "knullas hårt", blir "fistade" (penetration med hel hand) och "gangbangade" (gruppvåldtäkt). Den femte titeln lyder "analt och ass2mouth". Så kallad ass-to-mouth (ATM) är en handling där en man penetrerar en kvinna oralt direkt efter att ha penetrerat henne analt utan att tvätta sin penis. I Bridges m fl innehållsanalys av de mest hyrda porrfilmerna under 2011 fann de att 41% av alla 125 scener som analyserats innehöll ATM-sekvenser.¹¹ Signifikant var att scener som visade ATM var åtta gånger mer sannolika att även inkludera fysisk aggression, och tre gånger mer sannolika att innehålla verbala aggressioner, än genomsnittet. Författarna menar att detta antyder att ATM är en uppenbart förnedrande praxis inom porren.¹² Utöver detta kan nämnas att Waltman (2014) visat att s.k. fans på olika porrforum uttrycker upphetsning inför speciellt förnedrande element hos ATM, exempelvis när avföring hamnar i och runt en kvinnas mun under ATM.¹³

Vilde låter också besökarna lämna önskemål på filmer. Han skriver:

Du som besökare kan själv vara med och påverka hur innehållet i filmerna ser ut. Vill du se mer av en tjej vi spelat in med förut? Vill du se en viss sexställning oftare eller ser du helst att tjejerna ta sprutet på ett visst ställe?

Tittarna kan efterfråga specifika kvinnor att medverka i filmer, eller vilken sexuell handling som ska utföras med hennes kropp, såsom ett sprut (av sperma) på en viss del av hennes kropp. Att tittarna kan påverka innehållet suddar här ut gränserna mellan prostitution – där en man betalar en kvinna för att få använda och ha kontroll över hennes kropp – och pornografi, när män som onanerar till innehållet även kan påverka vad kvinnan utsätts för. En annan intressant iakttagelse är att männen som Vilde rekryterar till sina filmer verkar delta i porrproduktionen utan kompensation. Sexköp definieras som att person A (en man) betalar person B (oftast en kvinna) för sexuella tjänster.¹⁴ Definitionen inkluderar också att person A (en man) betalar person B (oftast en kvinna) så att person C (en man) får tillgång till person B:s sexuella tjänster. Om männen som deltar i porrproduktionen inte får betalt borde det, enligt vår mening, inte råda någon tvekan om att porrproducenten har uppfyllt den andra delen av definitionen av sexköp (d.v.s. betalat för en eller flera mäns tillgång till en kvinnas sexuella tjänster).

K-PROD

K-PROD är ett svenskt företag, baserat i Malmö, som fokuserar på s.k. amatörpornografi - en typ av pornografi som många antar är icke-kommersiell. Detta är helt enkelt inte sant. Precis som all annan produktion är amatörpornografi en specifik kategori inom porrindustrin vilken i de flesta fall är precis lika kommersiell som andra kategorier. Företaget skriver att de producerar "trevlig svensk porr" och har erfarenhet av att arbeta med både nybörjare och erfarna modeller. Trygga, seriösa och roliga är deras ledord. På *Modellportalen* (www.modellportalen.com) skriver de att de, sedan starten 1999, har arbetat nästan exklusivt i Sverige, med undantag för ett antal filminspelningar i Danmark, Tyskland och England. I Sverige skriver de att deras fotograferingar och filminspelningar till större delen äger rum i Malmö, Göteborg och Stockholm, men också på andra platser. De erbjuder till och med möjligheten att spela in hemma:

Om du vill spela in i din egen hemmiljö så ordnar vi det med mobil studioutrustning och bra ljus - ibland känns det bäst att visa upp sig framför brasan eller i den sköna soffan! Härlig svensk amatörporr helt enkelt...

Vidare kan man läsa på hemsidan:

Vill du bli porrmodell? K-PROD söker nyfikna tjejer och par som gillar att stå i fokus...

Om du är en tjej som är ca 19-45 år och vill prova på att bli nakenmodell eller spela in amatörporr i seriösa, trygga och roliga inspelningar så vill vi gärna se dig framför kameran! Ingen tidigare erfarenhet krävs... det finns inte heller något speciellt krav på utseende. En någorlunda snygg kropp är ett plus men gott humör, nyfikenhet och att du gillar att visa upp dig räcker långt! Bra attityd och social förmåga är viktigare än en traditionell model-look och om du har någon form av erfarenhet av teater och skådespeleri så är det en bonus!

Par som vill filma tillsammans är också varmt välkomna, eller kanske tjejen i paret vill filma med andra killar - vi gör skön svensk porr på era villkor!

De uppmuntrar besökare att titta på deras distributionshemsida, Svenska Amatörer (www.svenska-amatorer.com), en av de största sajterna för amatörpornografi i Sverige.

Vill du vara med? Hör av dig till oss på K-PROD så bereder vi plats i rampljuset...

Ett urval av K-PROD:s filmtitlar är:

Svensk porrslyna rider en colaflaske

Porrslynan leker med dildo i bägge hålen

Thaimassage porrfilmer

Svensk blond amatör älskar att suga kuk

Svensk porramatör thaimassage - Stockholm happy ending

Svenska porrfilmer Helsingborg eskorter

K-PROD:s filmer benämner kvinnor som slynor och normaliserar att kvinnor penetreras med främmande föremål och köps och säljs på thaimassagesalonger (vilket är en kriminell handling i Sverige).

INTERNETFORUM

SCANDALBEAUTIES

Scandalbeauties är ett internetforum där så kallade bloggare kan ladda upp och sälja pornografiska bilder och filmer. Det första man ser på deras hemsida (www.scandalbeauties.com) är de mest besökta bloggarnas profiler (halv nakna/nakna unga kvinnor som poserar på olika sensuella sätt). Med stora fetstilta bokstäver står det "BLI MEDLEM NU" och "få tillgång till över 1000 privata sex-bloggar" samt "se svenska tjejer göra allt du drömt om." När besökare sedan scrollar ner på sidan möts de av ännu fler bilder och filmer av hundratals kvinnor. En del av dessa är endast tillgängliga för betalande medlemmar (de är utsuddade) medan resten är fritt tillgängliga för alla.

Detta porrforum har existerat i Sverige sedan 2009 och är en del av Amigo Media AB, ett svenskregistrerat företag som ägs av Freddie Hall. Enligt offentlig information som insamlats om företaget hade Amigo Media AB år 2017 totalt 12 anställda (alla män), omsatte 19 620 000 SEK och gjorde totalt 4 685 000 SEK i vinst.

I en artikel publicerad 2011 hävdade den svenska webbsidan att de hade 1,2 miljoner besökare per månad och över 200 kvinnor och tjejer som sålde bilder och filmer.¹⁵ Numera hävdar Scandalbeauties att de har över 1 000 s.k. privata sexbloggare som medlemmar, och beskriver sig själva som "Skandinavians största nätmagasin för män."

En av Scandalbeauties rekryterare lade i ett inlägg upp en sammanfattning av statistiken för 2018. Scandalbeauties hade totalt 2,8 miljoner unika besökare från 176 olika länder, som såg totalt 131 miljoner minuter innehåll. Inlägget lyder vidare "tack för ett fantastiskt år" och "2019 kommer att bli vårt bästa år någonsin!"

Medlemmar kan ge betyg till bilderna och filmerna på Scandalbeauties hemsida. Nedan följer ett urval titlar på de filmer som har fått högst betyg:

Kvällsknull på toaletten och sperma i mitt ansikte!

Suger kuk tills han kommer över hela mitt ansikte med varm och kletig sperma och jag slickar av mig.

Jag runkar av honom med båda händerna, visar röven och tittar in i kameran och möter din blick.

Bilder av min söta lilla 18-åriga fitta

RIKTIG DEEPTHROAT (oralsex med penis mycket djupt ner i halsen)

(Super amatör) suger svart kuk, jag och två svarta killar har kul

Kör upp min stora dildo i röven

Rider min stora dildo analt

Min daddy vet exakt hur han ska behandla mig. Spankar mig medans han pumpar sin kuk i min fitta

Röd och slagen rumpa

Scandalbeauties agerar också värd för det årliga Scandalbeauties awards, där medlemmar röstar på ”de sexigaste tutterna år 2018”, ”den sexigaste häcken år 2018”, ”Miss Scandalbeauties” och ”Miss Premium”.

En analys av Scandalbeauties sociala medie-plattform och annonser visar bilder på limousiner, fester och resor, vilket ger intrycket av en glamorös livsstil där kvinnor och flickor verkar tjäna snabba pengar och få resa till exotiska resmål. I en annons som visas i bilden ovan kan läsas ”Pengar istället för likes: Scandalbeauties” och ”Varför nöja sig med likes? Tagga någon som borde blogga på SB!”. Om man läser mellan raderna så är budskapet: varför inte få betalt för någonting du redan gör? Varför inte ta det lilla steget från att få likes till att faktiskt få betalt för sexualiserade bilder och filmer?

Ett inlägg berättar om Scandalbeauties 10-årsjubileum. Inlägget lyder:

Sveriges sexigaste sajt kommer och festar på Sense Nattklubb i Stockholm den 26 januari! För att fira att Scandalbeauties fyller 10 år 2019 så kommer vi att åka land och rike runt och fira detta med er! Vi börjar naturligtvis i huvudstaden! Med oss tar vi våra sexiga bloggare och vår grymma partylimousine!

Ta chansen att träffa tjejerna och festa med oss!

Är du vår nästa bloggstjärna? Presentera dig för våra rekryterare som finns på plats under hela kvällen! Vi ses på lördagen den 26 januari på Sense Nattklubb, Sankt Eriksgatan 51 Stockholm.

Notera att de beskriver kvinnorna som bloggstjärnor, fast andra skulle benämna dem porrstjärnor? Här kan vi se hur språket som används döljer vad som faktiskt produceras.

På Scandalbeauties kan besökare hitta ett spann av olika bilder och filmer, många med kvinnor som lättklädda eller nakna visar upp sina bröst, sin rumpa och sin vagina. Det finns dock även ett betydande antal kvinnor med mycket mer än nakenbilder. Nedan finns några titlar som visar typen av innehåll som laddas upp på Scandalbeauties:

När min kille tar mig i nacken när han kommer in genom dörren...

Hade skönt hårt sex. Till och med hårt smisk på stjärten som du nog nog ser.

Sperma rinner ur fittan!

DÄR SKANDINAVISKA TJEJER
TJÄNAR PENGAR PÅ SEXIGA
BILDER OCH VIDEOS
www.scandalbeauties.com

PENGAR ISTÄLLET FÖR LIKES
SCANDAL BEAUTIES

Gissa vem som fick kuk idag!

Finns det någon här som gärna vill se knullfilm?

Videon när jag suger av en 25år äldre man

Det bör också noteras att den sista titeln kommer från en film upplagd av en ung kvinna som ser yngre ut än 18 år. Hon har också lagt upp en video där en 43-årig man penetrerar henne oralt, vilket indikerar att hon åtminstone inte är äldre än 18 (om det stämmer att han är 25 år äldre än hon).

Scandalbeauties har flera metoder för att nå ut till och aktivt rekrytera potentiella medverkande, exempelvis genom att kontakta dem direkt via deras plattformar på sociala medier eller genom att hyra unga rekryterare. Så här berättar våra intervjupersoner:

Scandalbeauties försöker övertala folk att komma dit, ”kom hit du kommer att tjäna massor med pengarna, och de snubbar är dum i huvudet” och du vet de kör väldigt fulspel.

Scandalbeauties gör reklam på alla möjliga sidor, porrsidor, Flashback, anställer folk för att rekrytera osv.

Jag började ju på Scandalbeauties, och då var det Jens som kontaktade mig för det är han som rekryterar folk därifrån. Han skrev på Facebook. [...] De går väldigt mycket på tjejer som man tycker visar upp sig väldigt mycket på Facebook till exempel, sådana där de rekrytera mest.

De har nu anställt killar som är i ca 18/19 års åldern för att rekrytera unga tjejer som blivit 18 år.

Att anställa unga män för att rekrytera unga kvinnor visar likheter med den s.k. lover boy-metoden som används i Rumänien och andra östeuropeiska länder för att rekrytera kvinnor in i prostitution. Den traditionella lover boy-metoden går ut på att en ung man förför en ung kvinna, ger löften om stora pengar och får hennes förtroende, vilket i slutändan underlättar utnyttjandet av henne inom prostitution. Här lockar snygga unga män istället unga kvinnor in i pornografi med löften om berömmelse och pengar. Under kartläggningen hittade vi en rekryterares profil på sociala medier. Han beskriver sig själv som en svensk 22-årig fotograf och entreprenör och officiell rekryterare

för Scandalbeauties. De hashtags han använder mest är #luxurylife, #luxury och #hotellife, i kombination med bilder på limousiner och exklusiva hotell.

För att ansöka om att bli en s.k. bloggare på Scandalbeauties måste en kvinna först skicka in ett antal nakenbilder på sig själv. När hon blivit godkänd skriver hon på ett kontrakt med en uppsägningstid. Scandalbeauties har vid flera tillfällen anklagats för att anställa minderåriga flickor.¹⁶ I en artikel från 2011 angav en 17-årig flicka att hon anställdes av Scandalbeauties. Efter att ha skickat nakenbilder av sig själv till rekryterarna blev flickan direkt godkänd och fick en inloggning till sin sida för att ladda upp bilder och filmer. I artikeln kunde man även läsa att Scandalbeauties, enligt News24:s källor, också hade godkänt ytterligare en 17-årig flicka. På Scandalbeauties hemsida fann journalisterna även en beskrivning av en flicka som påstod sig vara 17 år.

Scandalbeauties rekryterar inte bara aktivt unga kvinnor och flickor, resultaten visar också att de pressar dem att ladda upp bilder och filmer regelbundet. När de tillfrågades om vad som förväntades av dem från Scandalbeauties så svarade de:

Jag förväntades vara aktiv och fixa mer bilder, man skulle vara typ ett bra ansikte utåt, att kunna uppföra sig.

De har favorit tjejer, toppbloggare eller vad fan det nu heter, hjärta någonting, och då ska du tjäna pengar så. De lurar ju mycket. Du kan inte ha koll på hur mycket som dragits in och hur mycket du får och det är jättemånga som blivit lurade.

På frågan hur Scandalbeauties behandlar kvinnorna som säljer porrbilder och porrfilmer åt dem sa en intervjuperson:

Det finns ju massor av press. De pressar ju tjejer som bloggar till att göra mer och mer, att våga. Och man tjänar ju inga pengar. Förstår du? De pressar ju väldigt mycket. Nordic Finest har ju inte så, man får göra vad fan man vill, men å andra sidan så kanske man inte tjänar lika mycket pengar heller men det är ju upp till en själv vad man vill göra liksom. Jag pratar med ganska unga tjejer, kanske 7–8 stycken i alla fall. Och de säger samma sak allihopa, att det är en större press. Men jag tänker, varför är du kvar där då? Alltså, gå över till Nordic Finest eller gör något annat. De säger, "Ah jag vet, men nu har han sagt att det kanske..." du vet, det är hela tiden det här spelet, att de övertalar. Människor som är på de här sajterna, de är oftast ganska karismatiska människor, som fiskar på och som säger "du är så vacker, och jag ska hjälpa dig, och oj oj oj." Så det är vidrigt där, men det är så det är. Du vet ju själv hur människor är. Vi är hoppfulla och vi tänker att det här kommer nog blir bra, det här är min chans.

En annan intervjuperson sa att hon brukade få ett meddelande som påminde henne om att ladda upp en bild eller film när hon inte hade laddat upp material under en dag:

Det var ibland när man inte lagt upp på en dag och de tittade igenom för att se om man hade lagt upp något nytt.

Enligt en intervjuperson måste kvinnor ladda upp inte bara en utan flera bil-

der och filmer för att ens få betalt. Flera av kvinnorna berättade också att det visade sig vara betydligt svårare än de trott att lämna Scandalbeauties:

De blockerar ditt konto om de får reda på att du har gått till en annan sajt eller om du vill sluta. De får bestämma mycket. Även om du har pengar på ditt konto så blockerar de ditt konto så du inte kan få ut dina pengar.

Många tjejer upplever att deras bloggar inte blir borttagna när de ska, och ibland blockerar de till och med tjejerna så de inte kan kontakta dem.

För de kvinnor som vill lämna Scandalbeauties eller porrindustrin finns risken att pornografiskt material där de medverkar finns kvar på nätet, samtidigt som ägarna av webbsidorna fortsätter att tjäna pengar på dem utan deras medgivande. Den 17-åriga flicka som nämndes i artikeln i News24 ska till och med ha blivit hotad av Scandalbeauties ägare när hon ville lämna sajten. När han tillfrågades att kommentera den 17-åriga flickans anklagelser så lämnade Scandalbeauties ägare Freddie Hall inget svar.

SINNERGIRLS

Sinnergirls är Scandalbeauties "systersida" på www.sinnergirls.com. Om innehållet på Scandalbeauties är en blandning av nakenbilder, filmad onani och det som kan anses som hardcore eller gonzo-pornografi, så riktar Sinnergirls in sig på dem som vill gå ett steg längre. På hemsidan kan man läsa "Bli medlem nu!", "Få tillgång till alla privata porrbloggar på sajten" och "se svenska flickor göra allting du drömt om". Sinnergirls publicerar s.k. porrbloggar med titlar av typen:

Analsex du inte vill missa

Sex, avsugning, tuttknull, inoljad rumpa

Knullad doggy style, tuttknullad, munknullad, och jag äter en sked sperma

Trycker in den analt för dig

Video där jag dubbelknallar mig själv

Pappas lilla slyna suger djupt

Enligt intervjupersonerna så tjänar kvinnor som laddar upp innehåll på Sinnergirls mer pengar än på Scandalbeauties. En kvinna angav att hon, efter att ha börjat blogga på Scandalbeauties, blev pressad av ägarna att gå över till Sinnergirls, som först inte tillät kvinnorna att ladda upp bilder där de ägnade sig åt sexuella handlingar. Så småningom ändrade ägarna reglerna och snart översvämmades sidan av gonzo och hardcore-pornografi.

Ägarna hade lovat att sidan skulle förbli fri från sänt, men en dag ändrade de helt konceptet utan att varna oss som redan bloggade där och jag ifrågasatte att en tjej la upp sexfilmer varpå jag fick som svar att jag kan sluta blogga hos dem om det inte passar mig.

Ägarna förväntade sig att alla s.k. bloggare skulle acceptera dessa nya villkor och börja publicera mer hardcore-innehåll. När några av de aktiva bloggarna ifrågasatte varför en tjej hade laddat upp en sexfilm meddelade ägarna att ”om du har problem med det så kan du sluta blogga hos oss”.

NORDIC FINEST

Nordic Finest är ytterligare ett stort svenskt internetforum där kvinnor kan ansluta sig för att skapa sin egen s.k. glamourmodellblogg. På Nordic Finests hemsida hävdar de att de ”presenterar Skandinaviens mest populära glamourmodeller.” Under deras tagline kan man läsa ”gå med i modellteamet”, följt av länkar till ungefär 250 kvinnors profiler.¹⁷

Liksom Scandalbeauties och Sinnergirls gör Nordic Finest sin förtjänst på en andel av betalningen för varje bild eller film som laddas upp på deras hemsida. I kontrast till Scandalbeauties verkar Nordic Finest inte aktivt rekrytera kvinnliga medverkande via sociala medier eller andra forum.

Fem intervjupersoner började på Scandalbeauties innan de bytte till Nordic Finest. En kvinna sa: ”Jag tror alla tjejerna på Nordic Finest har kommit från Scandalbeauties eller Sinnergirls. De inser hur manipulativa och bedrägliga Scandalbeauties och Sinnergirls är.” Några intervjupersoner beskrev hur de kände sig mindre pressade på Nordic Finest än på Scandalbeauties:

Jag får bestämma själv. Ibland kan det dröja lång tid innan jag uppdaterar sidan. Så det finns ingen som pressar mig att sälja någonting.

På Nordic styr man helt själv hur man vill göra. Enda är att det är uppsägningstid som matchar hur lång en prenumeration kan vara. Min prenumeration är 2 veckor, vilket gör att det är två veckors tid innan bloggen försvinner helt. Så kunderna inte blir lurade.

Du får bara ett sms om att ”nu var det så och så många dagar sedan du la upp någonting”, inte mer än så.

Däremot rapporterade en annan intervjuperson att hon fick påminnelser via SMS hela tiden om hon inte hade laddat upp någon bild den senaste dagen.

Medan alla intervjupersonerna beskrev hur Scandalbeauties rekryterar särskilt unga tjejer så uttryckte en kvinna att hon tyckte det var märkligt att Nordic Finest inte kontrollerade hennes ålder när hon ansökte om att bli modell:

Det var bara att skriva namn och ladda upp en bild. Lite konstigt att de inte kontrollerar mer hur gammal man är och sådant. Jag har inte fyllt i det någonstans och de kollar inte uppgifterna.

En annan intervjuperson berättade att hon hade en summa pengar inestående (sparad) på Nordic Finests hemsida. När hon försökte ta bort en viss film eller bild som hon inte längre ville sälja, fick hon ett meddelande som sa att om konsumenter betalat för dessa filmer/bilder och de inte längre finns kvar,

så förlorar hon sina sparade medel. Detta är en försätlig taktik som hemsidan använder för att pressa kvinnorna att fortsätta vara aktiva på sidan och att försvåra för dem att lämna porrindustrin.

SINFUL SISTERS

Sinful Sisters är Nordic Finests systersajt. De skryter om att de “presenterar de snyggaste tjejerna från hela världen”. Sinful Sisters innehåll är generellt sett betydligt mer hardcore än Nordic Finest, med kvinnor som blir penetrerade av dildos, andra föremål eller av en eller flera män. En av intervjupersonerna uppskattade att över 50% av kvinnorna som är aktiva på Sinful Sisters publicerar material som filmas tillsammans med en eller flera män. Vid tiden för denna rapportens författande så fanns det 91 unika profiler på Sinful Sisters. Många profiler anger kvinnans ålder till mellan 18 och 24 år.

Typiska handlingar som visas på Sinful Sisters är “deep throat ”gangbangs” och ”analt”. Nedan ett urval filmtitlar som återfunnits på Sinful Sisters:

6 minuter lång, sprut i mitt ansikte och mina ögon

Suger kuk djupt ner i halsen och tittar in i kameran, jag får kväljningar.

Sen knullar han mig i röven och avslutar med ett sprut i ansiktet som jag slickar bort.

Jag suger av daddy innan han tar mig bakifrån

Knullad av en okänd man

Bunden i sängen

Han kommer så mycket att jag inte kan svälja

Första gången analt

Våldtagen i munnen på toaletten: jag blir inlåst på toaletten och tvingas att suga mannens kuk och får mitt ansikte spolat i toaletten

Titlarna ovan visar att incestterman (t.ex. ”jag suger av daddy”) är vanligt förekommande. Detta gäller även på alla andra porrforum på internet. Exempelvis visar en av profilerna på Sinful Sisters en 18-årig flicka med synliga blåmärken och orden ”pappas hora” skrivet på bröstet.

FOTOGRAFER

En annan typ av pornografer är fotografer, som fotograferar kvinnor för att sedan sälja bilderna antingen till kvinnorna själva eller på olika plattformar. Innehållet i dessa fotografers portfolio sträcker sig från kvinnor som poserar lättklädda till dokumenterade sexuella handlingar. Fotograferna annonserar ut sina tjänster på www.modellbilder.se och www.fotosidan.nu och är aktiva på sociala medier såsom Instagram och Facebook.

En av de svarande har tenderat att arbeta mest med fotografer det senaste året. Hon diskuterar hur hon har mött ett antal fotografer som är respektfulla och seriösa, medans andra var manipulativa:

Det här var inte någon seriös grej från början, förra året när jag började. Men sedan har jag upptäckt att det ändå är en bransch en utsatt bransch, verkligen så. Och den har många fördomar, dåliga rykten, men att man ändå kan vända på det, att det inte bara är det här mörka som finns i den här branschen. [...] Men det finns också många fotografer som försöker lura och manipulera dig, både när det gäller den faktiska fotograferingen och hur fotografierna används online. Det kan kännas extremt objektifierande även om det inte kändes så under själva fotograferingen.

I likhet med Scandalbeauties och Sinnergirls kontaktar och rekryterar vissa fotografer aktivt kvinnor till sina fotograferingar:

En fotograf skrev till mig och sa "Du vet att jag kan hjälpa dig bli rik och berömd. Jobba för mig!"

Hon sa vidare att många fotografer skriver en s.k. model release, ett kontrakt som specificerar hur bilderna kommer att användas och var de publiceras. En del fotografer undviker denna typ av kontrakt, medan andra helt enkelt låter bli att följa dem:

Det förekommer ju ganska ofta. När man skriver kontrakt tänker de att de ska göra sig av med det. Att de river det och hittar på, typ ah men "det fanns inte i avtal", "jag har inte alls gjort det här."

KVINNAN BAKOM SKÄRMEN

De flesta har starka åsikter om pornografi, men få har någonsin träffat eller pratat med någon som är involverad i porrindustrin. Vem kan bättre beskriva pornografins verklighet än de kvinnor som faktiskt är involverade i produktionen? Vilka är de, och vad har de för historia?

Talita hade det stora privilegiet att få tala med nio kvinnor om deras erfarenheter inom porrindustrin i Sverige. Vi är oerhört tacksamma för deras tid och de insikter de så generöst delade med sig av under våra samtal.

Vi intervjuade en varierad grupp kvinnor i åldrarna 21 till 44 år. Den genomsnittliga åldern var 29. Kvinnornas erfarenheter inom den svenska porrindustrin var skiftande. En intervjuperson laddade bara upp lättklädda bilder och nakenbilder på sig själv ensam eller tillsammans med andra kvinnor. Fyra lade upp filmer av sig själva nakna och/eller när de onanerade. Tre laddade upp filmer där de deltog i sexuella handlingar med en eller flera män. Slutligen tvingades en kvinna in i porrbranschen av en pojkvän och hon filmades med en eller flera män. Denna intervjuperson var den enda som hade lämnat porrindustrin under själva datainsamlingen. Totalt fem av kvinnorna uppgav att pornografin var deras primära arbete och inkomstkälla. Av de fyra som hade en annan primär inkomstkälla så hade tre av dessa övriga inkomster medans den kvinna som hade tvingats in i porrindustrin av sin före detta pojkvän nu hade lämnat. De vitt skilda erfarenheterna säkrar urvalets representativitet och innebär att de gemensamma temana som återfinns i ett så mångfacetterat urval leder till slutsatser som är mer representativa för hela populationen av kvinnor som filmas för svensk porrproduktion.

PÅDRIVANDE FAKTORER

Ett av studiens syften var att identifiera de bakomliggande faktorer som leder till att kvinnor hamnar i porrindustrin. Efter en summering av slutsatser från tidigare forskning presenterar vi våra resultat under specifika teman (se underrubriker) nedan.

LÅG ÅLDER

Tidigare forskning kring sexindustrin har funnit att de flesta som är i prostitution debuterar redan som unga. Till exempel visade en studie av 854 personer i prostitution (som även hade erfarenhet av fotografering, stripp, webcams etc) i nio länder att 47% hade inlett sin bana inom sexindustrin innan de fyllde 18 år. Andra studier har visat liknande resultat.¹⁸

Vi fann att den genomsnittliga debutåldern hos de nio kvinnor som intervjuades var 22,6 år, med ett spann mellan 16 och 34 år. Alla utom en intervjuperson gjorde sin debut inom porrindustrin innan de fyllt 25 år. Den kvinna som gjorde debut redan som minderårig började med att sälja bilder och filmer

privat på olika sociala medier, för att sedan gå vidare till Scandalbeauties när hon hade fyllt 18 år. Intressant är att alla intervjupersonerna var överens om att unga kvinnor är överrepresenterade inom porrindustrin:

Det är riktigt unga tjejer. Jag tror det mest är unga tjejer faktiskt. Många unga tjejer.

Jag tror det mest är unga tjejer faktiskt. Många unga tjejer.”

Det finns riktigt unga tjejer på Scandalbeauties.

De rekryterar väldigt unga flickor, väldigt ofta faktiskt. Vilket är fel för att, de räknas inte som vuxen vilket är 18, enligt lag, så jag tycker det är väldigt fel och jag vet själv att de skriver, alltså Jens, skriver till väldigt många som är yngre än 18 också. Och, jag tycker inte att det är rätt i allmänhet.

De skiter för det mesta i åldern så länge tjejen ser bra ut, enligt deras tyckande liksom.

Särskilt Scandalbeauties verkar dra in unga kvinnor och tjejer, ibland under 18 år, när resultaten från kartläggningen ovan trianguleras. Frågan är, varför är unga tjejer överrepresenterade i porrindustrin? Vilka skäl har pornografer att specifikt

rekrytera unga tjejer? Sexindustrin verkar visa på en åldershierarki, där en yngre kvinna betingar ett högre värde – hennes ”pris” på marknaden. ”Ungdom har tillskrivits ett stort kommersiellt värde inom sexindustrin och av män som köper sex.”¹⁹

Under prostitutionsutredningen i Sverige 1977–1980 blev huvudsekreteraren Hanna Olsson vittne till denna åldershierarki.²⁰ Hon skriver: “En kvinna som börjar sälja sig själv som ung tonåring beskriver sig själv som ’lammkött’. En ung och ’fräsch’ kvinna har ett högt värde på marknaden... [medan] värdet på sexmarknaden sjunker i linje med kvinnans ålder.”²¹ Följande svar ligger i linje med Olssons analys:

Jag tror att jag kommer att sluta innan jag är 30. För då känner jag, då är jag för gammal.

Jag tror att jag kommer att orka tills jag är 30 kanske. Ungefär.

Och sedan, sedan är det såhär, det är ett yrke som man inte kan jobba med resten av sitt liv. Alltså någon gång måste man ju gå vidare. Och då måste man ju ha någonting att försörja sig på.

Dessa svar antyder en insikt om att kvinnan har ett minskat värde inom porrindustrin i takt med stigande ålder. Olsson skriver, ”sexmarknadens utslagsmekanismer är obönhörliga. När en kvinna pratade om gatuprostitutionen och sin framtid så gav hon en väldigt klar bild av både hennes och andra prostituerades situation: ”Tror du jag kommer göra det här när jag är 30? Nej,

jag känner mig själv och jag vet att jag kommer att se hemsk ut... jag är en sån som kan säga till mig själv, nu är det nog. Du är för gammal.”²²

Alla nio intervjupersoner problematiserade hur särskilt unga flickor dras in i porrindustrin. I utsagorna nedan så argumenterar de för att unga flickor inte ens borde släppas in i porrindustrin:

Jag har ju ändå tänkt min bransch skulle behöva en åldersgräns, och den skulle jag vilja sätta till 23 för att man ska ha grunden att ”jag kan göra det här, jag kan absolut göra det här, men jag har många ben att stå på”. De äldre mår betydligt bättre än de tjejer som kommer när de är 18. Det är för tidigt, det är alldeles för tidigt för att kunna stå ut i våran bransch. Utan jag skulle säga 23–25. Om något beslut skulle fattas så skulle jag vilja se att man tar bort de här klubbarna i Stockholm där sexköp pågår, som förstör kvinnor och unga tjejer. Och sedan skulle jag säga en till sak, att man gör en lagstiftning där man skaffar en ingångsåldersgräns, 23 eller 25, för det är rimligt. De ser fortfarande unga ut, de har kraft för att åka runt till olika länder, men nej inte tidigare än 23. För det är för tidigt, man är för skör för arbetet.

Jag tycker att unga tjejer inte borde göra allt. Jag var egentligen inte jättegammal men jag var 24, så att jag visste att jag var bekväm i mig själv. Jag visste vem jag är, men jag tror att många unga som börjar med det inte tänker på vilka rykten man kan få, eller liksom hur folk kan, typ som min familj, de var inte nöjda med det.

Det är väldigt lätt att komma in i branschen, det skulle kanske vara svårare att komma in. Det är bara att skicka iväg ett mejl med några bilder, och så har man en sida där man får pengar. Jag tror det behövs informeras mer om hur det faktiskt kan bli när man väl gör det. Nu har det inte varit några problem för mig som alltid har varit väldigt öppen om hur jag är och om mitt sexliv, så det var ingen chock för någon när jag började med det. Men är man kanske inte likadan som jag, på något sätt sprids det. Även om jag inte visste någon som var på Nordic Finest när jag började med det, visade sig att folk är inne på det. Det borde man ha vetat, typ att ”börjar du med det här så kanske din killkompis går in och kollar på dig dagen efter”.

I intervjun med den första kvinnan (av de tre som är citerade ovan) underströk hon vikten av att fortfarande se ung ut men var på samma gång övertygad om att endast en väldigt speciell sorts kvinna har vad som krävs för att överleva branschen. Med andra ord kände hon att de flesta unga kvinnor inte har dessa förutsättningar, även om hon inte var tydlig med exakt vilka dessa förutsättningar är. Det är också intressant att dessa tre specifika personer å ena sidan hade positiva saker att säga om porrindustrin, men å andra sidan var benhårda med att det är för enkelt att ta sig in i branschen och att det finns negativa konsekvenser som många unga tjejer inte är medvetna om. Vikten av att nå ut och erbjuda stöd till unga kvinnor i porrindustrin underströks i följande intervjuvar:

Det är väldigt lätt att komma in i branschen, det skulle kanske vara svårare att komma in. Det är bara att skicka iväg ett mejl med några bilder, och så har man en sida där man får pengar. Jag tror det behövs informeras mer om hur det faktiskt kan bli när man väl gör det.”

Särskilt unga människor också, det är det, att fånga upp de väldigt snabbt, innan de förlorar all självrespekt och känner att ingenting spelar roll längre. Det går ganska fort innan den personen blir utnyttjad, och då liksom...

Det är mycket lättare att vända sig någon annanstans när man fortfarande är ung. Säg typ 20-års åldern, men när man har jobbat med det här i 10, 20 år...Alltså jag känner en kvinna som har jobbat med det här i säkert 30 år. Hon är ju 55 nu, och jobbar fortfarande som strippa. Hon kan inte göra någonting annat nu. För att det har gått så lång tid så hon känner ju att hon är fast.

Dessa intervjupersoner vidhåller att det är mycket enklare för en person som fortfarande är ung att lämna porrindustrin, innan det är "för sent" och innan tjejerna blir utnyttjade. Över tid så kan en kvinna förlora självrespekten, och kanske – vilket verkar vara fallet för den 55-åriga kvinnan – inte längre känna att de har en identitet eller ett socialt nätverk utanför porrindustrin eller stå utan andra möjligheter att skapa sig en inkomst. Givet att äldre kvinnor tenderar att ha ett lägre värde inom sexindustrin så blir deras situation mer och mer utsatt allt eftersom åren går. En slutsats som bekräftas av följande intervju svar från en av de äldre kvinnorna:

Jag vet när jag började med det här, då la jag upp en bild en gång per vecka och jag hade då 80 000 nya besökare i månaden, som mest. Nu måste jag lägga ut varje dag, flera gånger om dagen, på Twitter, Instagram, Facebook, Snapchat. Jag har två Snapchat, två Instagram. Annars jag ser direkt att det går ner. Så fort jag lägger upp, då blir det trafik och försäljning. Så det blir bara mer och mer. Mer jobb för samma pengar egentligen. Men jag tror också det handlar om att unga människor är så mycket duktigare. De är uppvuxna med det.

Åldern påverkar inte bara värdet på marknaden. Marknaden i sig kräver dessutom att man håller sig konstant uppdaterad i fråga om den teknologiska utvecklingen. Nya appar dyker upp och därmed nya sätt att nå potentiella kunder. Dessa förändringar kan med tiden göra det omöjligt för äldre, mindre teknikvana kvinnor att konkurrera med de yngre kvinnornas koll på internet och sociala medier.

EKONOMISK SÅRBARHET

Yngre kvinnor har inte bara ett högre ekonomiskt värde inom sexindustrin, utan är även generellt sett mer sårbara och har en sämre förhandlingsposition. Att vara ung är exempelvis direkt sammankopplat med större ekonomisk sårbarhet, vilket i sin tur ökar risken för att en ung kvinna hamnar i sexindustrin. Följande citat belyser detta:

"Idag är unga människor, särskilt flickor, direkta måltavlor för systemen kring prostitution. De är mer utsatta för sexindustrins påverkan på grund av de ekonomiska förutsättningar de lever under. Besparingsåtgärderna har påverkat dem direkt och de tvingas möta fattigdomen, unga flyktingar lämnas helt utan resurser och vissa ungdomar flyr från sina hem, skolor eller institutioner på grund av olika typer av problem

och hamnar på gatan. Hutlösa terminsavgifter på universiteten pressar studenterna till att bli eskorter på specialiserade webbsidor. Vi har nyligen i flera länder sett hur prostitutionssidor uppmuntrar kvinnliga studenter att träffa en s.k. sugar daddy (rik äldre man) som kan betala för deras studier.”²³

Till och med i Sverige, där universitetsutbildningen är gratis, leder stigande bostadspriser kombinerat med stigande ungdomsarbetslöshet²⁴ till att unga tjejer löper större risk att falla offer för s.k. glamourmodell-forum som Scandalbeauties och Nordic Finest, eller sugar daddy-dejtingsidor där unga tjejer dejtar rika äldre män som försörjer dem ekonomiskt. Vad sugardating egentligen handlar om är att unga kvinnor förväntas delta i sexuella handlingar i utbyte mot en äldre mans ekonomiska stöd – en modern form av prostitution. De som tjänar pengar på dessa forum verkar vara väl medvetna om den ekonomiska sårbarheten hos unga tjejer. Detta blev tydligt när den norskägda sugardating-hemsidan *Rich Meet Beautiful* ställde en stor långtradare med en annonstavla precis utanför ett svenskt universitet 2017 med texten: ”Hörni studenter! Noll kronor i studielån? Dejta en Sugar Daddy.” En artikel om incidenten resonerade kring hur ”unga kvinnor lockas in i sugardating-världen med löften om diamanter, champagne och shopping.”²⁵ Detta är inte olikt de teman av glamour, pengar och berömmelse som återfinns på porrforum som Scandalbeauties.

Tidigare internationell forskning bekräftar att ekonomisk sårbarhet är en betydande pådrivande faktor in i porrindustrin. I en studie från 2011 (USA), i vilken 134 kvinnor som filmats för porrindustrin medverkande, angav 50% att de levde i fattigdom under de senaste 12 månaderna.²⁶ USA:s riksåklagares utredning av pornografi identifierade också behovet av pengar som den primära orsaken för att medverka i pornografi.²⁷ Dessa fynd ligger i linje med resultaten av denna studie: ekonomiska svårigheter anges som den vanligaste orsaken till att ha gett sig in i porrbranschen. Fem av nio intervjupersoner uppgav att detta var deras huvudsakliga orsak till debuten:

Jag behövde mer pengar.

Det största anledningen är ju pengar. Jag hade en pojkvän som drog på mig väldigt mycket lån och skulder. Och jag tror att det var det som gjorde att jag började med att jag började jobba på en strippklubb. Jag tänkte att man tjänar mycket och snabba pengar.

När jag började var det för att jag gillar att testa nya saker och samtidigt skulle tjäna pengar på något. Så det var väl största anledningen till att jag började.

Nu känns det som att alla som börjar är desperata efter pengar.

Jag hade det dåligt ekonomisk, jag trivdes inte på min strippklubb, jag hade varit på alla strippklubbar och det finns inte så mycket valmöjligheter. Och sedan var det en kollega som sa att ”det är så bra, man kan tjäna mycket.” Och jag klev precis in i ett skede där det fanns pengar i branschen. Och när jag hörde det, då tänkte jag att jag kan lägga upp en bild på en liten kroppsdelen och det ruschade in pengar.

Ekonomisk sårbarhet verkar vara en stark pådrivande faktor för att ge sig in i porrindustrin. De sista två citaten belyser den historiska utvecklingen i bran-

”
Det största anledningen är ju pengar. Jag hade en pojkvän som drog på mig väldigt mycket lån och skulder. Och jag tror att det var det som gjorde att jag började med att jag började jobba på en strippklubb.”

schen. När dessa intervjupersoner först började sälja bilder och filmer på internet så ruschade pengarna in. Dock har den konstanta introduktionen av nya plattformar och den ökande mängden kvinnor som kommer in i branschen lett till ökad konkurrens, minskade intäkter och att kvinnor tvingas utföra ”mer jobb för samma pengar”. Högre konkurrens pressar även kvinnor att delta i allt grövre och våldsammare hardcore-pornografi för att försörja sig, vilket även påvisats i kartläggningen.

Enligt en annan intervjuperson var många kvinnors motivation för att ladda upp och sälja bilder och filmer att de befanns sig i en ekonomiskt osäker

situation, trots att hennes egna skäl till att medverka i porrbranschen inte var pengar:

Jag har inget behov av pengarna som jag tjänar på den sidan och därför bryr jag mig inte direkt om hur mycket som kommer in. Sedan finns det ju de som kanske är sjuk-skrivna eller som hoppat av skolan som verkligen behöver pengarna. Då tror jag att det är ganska lätt för dem att göra det de vet att de tjänar mest på.

Tillsammans illustrerar dessa svar att unga, ekonomiskt sårbara kvinnor är överrepresenterade i den svenska porrindustrin.

TIDIGARE SEXUALISERAT VÅLD

Även om ekonomisk sårbarhet är en pådrivande faktor för kvinnor som ger sig in i sexindustrin, så står denna faktor sällan ensam. En överväldigande majoritet av de kvinnor som befinner sig i sexindustrin har multipla sårbarheter.²⁸ Det finns ett tydligt samband mellan tidigare sexualiserat våld och inträdet i prostitution. Studier har visat att mellan 60–90% av de personer som utnyttjas i sexindustrin (beroende på typ av studie) har utsatts för sexuella övergrepp under barndomen.²⁹ En av dessa, som genomfördes 2011, omfattar 134 kvinnor som filmats för kommersiell pornografi. Studien visar att denna grupp har nästan tre gånger så hög prevalens för att ha utsatts för våldtäkt som barn, jämfört med kontrollgruppen.³⁰

Vi frågade intervjupersonerna i studien huruvida de hade utsatts för tidigare fysiskt, emotionellt eller sexualiserat våld. Deras svar gav ytterligare stöd för länken mellan tidigare sexualiserat våld och inträdet i sexindustrin:

Det är mycket. Jag har trauman från överfall av våldtäkter, mycket sådant. Sedan har det varit problem för mig i skolan, i och med att jag inte hade fått någon diagnosti-

sering som jag har fått idag, alltså ADHD. Och jag har också utretts för Asbergers, så då var det liksom jobbigt i skolan för det fanns ingenting att gå på. Det har varit mycket strul och det var att man hamnade själv i skiten för man klarade inte av skolan. Man orkade inte med det. Man skippar skolan för att man slipper lämna in det. [...] Jag har också varit utpressad med ”jag har den här bilden på dig, du kommer att få skit”, och det är klart att man mår pissdåligt, man får skitångest. Vart kommer den hamna, vem kommer att se den, kommer den till mina syskon, mina klasskompisar?

Det var faktiskt ett av alla mina ex. Vad kan jag ha varit, 16 skulle bli 17. Fysiskt och sexuellt våld. Jag hade en pojkvän som inte tyckte att tjejer skulle få göra saker i sitt liv, förutom att vara inomhus. Jag fick väldigt mycket hjälp av vänner och familj, men jag var väl, jag kände mig hjärntvättad för när de sa att han inte var bra, så skulle jag alltid försvara honom. Men sedan hamnade jag på sjukhus och sedan insåg jag nej, det måste få stopp någon gång, så då fick jag hjälp av vänner och familj.

Ja, av min ex-pojkvän som hade ”tjatsex” med mig och manipulerade mig och slog mig några gånger. Han tvingade sig på mig. Han bjöd även ut mig till sina vänner och jag hade svårt att säga nej.

Ja, av en pojkvän jag hade, som jag träffade när jag var 20. När jag flyttat hemifrån. Det var ganska långt hemifrån så jag kände väl att jag var ganska fast med honom. Och han var väldigt sexuellt våldsam. Och otroligt aggressiv. Jag blev väldigt, väldigt psykiskt misshandlad av honom. Och jag hann leva ihop med honom i två och ett halvt år innan jag lämnade honom. Han var kontrollerande. Jätte. Så jag blev jätteisolerade när jag var med honom. Jag fick inte åka och hälsa på min familj. Jag fick inte ha min dator i fred, eller min telefon. Det var väldigt, väldigt kontrollerande. Han drog på mig väldigt mycket lån, och skulder. Och jag tror att det var det som gjorde att jag började jobba på en strippklubb. Jag tänkte att man tjänar mycket och snabba pengar. Och det gjorde jag också så jag klarade mig ur min ekonomiska kris som var orsakad av honom.

Den första intervjupersonen utnyttjades sexuellt under barndomen, och hennes reflektioner kring hur hon ”inte kunde koncentrera sig”, ”inte hade någon energi” och ”klarade inte av” visar symptom på trauma som hon led av. De andra citaten är från intervju personer som utsattes för sexualiserat våld under tonåren eller tidiga 20-års åldern av flera pojkvänner. Dessa pojkvänner beskrivs som kontrollerande, manipulativa och sexuellt våldsamma. Den ena kvinnans pojkvän sålde henne till sina vänner, medan en annan kvinnans pojkvän var psykologiskt våldsam både under och efter deras relation:

Vi gjorde slut för snart ett år sedan men han har nog inte riktigt kommit över det. Alltså han har stenkoll på allt jag gör. Han vet hur många följare jag har på Instagram,

Det är mycket. Jag har trauman från överfall av våldtäkter, mycket sådant. Sedan har det varit problem för mig i skolan...”

och vilka följare jag har på Instagram – det har inte ens jag koll på. Om någon typ... om jag går ut med en killkompis så ser en av hans kompisar det och så tar de en bild och skickar till honom. Och då blir han arg och... jag har en tendens att dra till mig lite galna killar. Ja alltså nu bryr jag mig inte så mycket längre, för jag känner mig färdig med honom, men innan när det var lite veligt så var det lite irriterande. Det blev mycket bråk, onödigt bråk tycker jag.

Ännu en intervjuperson gjorde debut i porrindustrin direkt via en pojkvän, som manipulerade och tvingade henne in i prostitution och porr:

Jag träffade en man som redan från första dejten tvingade mig till att sälja mig och bli våldtagen och ha sex med männen han hittade då. Så det blev, vad ska man säga, tvång helt enkelt direkt. Så det blev en snabb ingång. Ja, i 4 månader så hade han en stor kontroll över mitt liv och sålde mig till andra män.

En kvinna som inte diskuterade sin egen personliga historia av utsatthet för sexuellt våld höll ändå med om att många har utsatts för sexuellt våld innan de ger sig in i branschen. Hon sa:

Det finns alltid en orsak till varför man gör vissa saker, och varför man kanske går över vissa gränser som man kanske inte hade tänkt att gå över.

Sammanfattningsvis kan konstateras att denna studie, i likhet med forskning från andra länder, visar att tidigare utsatthet för sexualiserat våld är vanligt bland kvinnor i porrindustrin.

PSYKISK OHÄLSA

Tidigare forskning har identifierat psykisk ohälsa som en bakgrundsfaktor bland kvinnor som utnyttjats i pornografi. I en web-baserad enkät (2011) som omfattade 134 kvinnor i USA, vilka var involverade i produktionen av kommersiell pornografi, konstaterades att dessa led av betydligt fler psykiska besvär än en matchande kontrollgrupp.³¹ Kvinnorna som filmades för pornografi rapporterade i genomsnitt 7,2 dagar med psykisk ohälsa den senaste månaden, jämfört med endast 4,8 dagar för kontrollgruppen. 33% av dem uppfyllde dessutom kriterierna för depression, medan endast 13% av kontrollgruppen uppfyllde samma kriterier. I likhet med detta visade en studie av 854 prostituerade kvinnor i 9 länder – inklusive kvinnor med erfarenheter av pornografi – att kvinnor som hade erfarenhet av att filmas för pornografi hade betydligt svårare PTSD-symptom än resten av gruppen.³²

Intervjupersonerna i Talitas studie fick frågor om sin psykiska hälsa, inklusive om symptom som kan indikera PTSD såsom ångest, depression, mardrömmar och självmordstankar. Nedan återges några av svaren som avslöjar en rad olika psykiska besvär:

Ja jag känner ångest, depression, låg självbild och självmordstankar. Jag mår inte så bra. Men det gjorde jag inte innan jag började heller.

Jag känner känslor av ensamhet, ångest, depression. Alltså det har varit de senaste

ären. Jag och min dotter blev påhoppade och hon blev mordhotad och såna grejer. Så jag har varit deprimerad senare. [...] Alltså när jag har mått dåligt till exempel, då har jag ju lagt tid på Nordic Finest, men jag har heller inte lagt tid på att jobba eller någonting sådant. Jag tror att när man mår väldigt dåligt då vill man inte jobba.

Jag har haft ångest. Det var mycket innan, jag har haft en jättejobbig tonårsperiod, högstadiet och gymnasiet. Jag har sedan långt innan, alltså en historia om psykisk ohälsa sedan långt tillbaka. Sedan liksom, det här är en helt ny bransch för mig. Jag försöker se det som att komma vidare, börja om. Nu har jag hittat någonting som jag är bekväm med, att jag bestämmer över hur jag jobbar, med vilka jag jobbar. Jag kan välja helt fritt, och om jag jobbar med någon som jag inte tycker är bra så har jag inget kontrakt som säger att jag måste fortsätta jobba med dem, att jag måste jobba kvar i en månad sådär.

Jag har lidit av ångest. Lider av klaustrofobi och haft panikattacker sedan jag var liten. Jag ska gå utredning för ADHD i höst.

De intervjuade nämner alla ångest som det främsta psykiska problemet de upplevt. Andra symptom som nämns är depression, dålig självbild, ensamhet, panikattacker och självmordstankar. Den kvinna som lämnat porrindustrin uppgav att hon led av betydande psykiska men, inte bara under tiden hon befann sig i branschen, utan särskilt efteråt:

Mycket ångest. Väldigt mycket dödstankar, inte att jag ville ta livet av mig, utan att döden var väldigt nära liksom. Ibland brydde jag mig inte heller alls. Sedan var jag väldigt destruktivt när det gällde sex. För jag hade alltid varit rädd för att skära mig, så sex låg ju närmast. Att ha mycket sex med folk jag inte brydde mig om. Nästan som om man våldtog sig själv. Och jag spelade nog ett väldigt bra spel utan att de skulle kunna förstå att jag ville inte egentligen. Så att, det var mycket ångest och jag kände mig värdelös. Mest att man aldrig skulle ha någon i sitt liv som kunde älska en för att man var äcklig och värdelös. Så det var väldigt mycket att jag inte trodde att jag skulle ha en som tyckte om mig. Mycket mardrömmar. Jag sov ju inte. Jag gick och förträngde mest på dagarna. Jag var överspänd dagtid. Jag gick och tittade hela tiden omkring, jag hade strategier. Jag låg och sov bredvid en kniv och jag var ständigt beredd på att fightas för livet under två år ungefär.

Beskrivningen av hennes symptom – ångest, självmordstankar, mardrömmar och paranoia – indikerar post-traumatisk stress (PTSD), en vanlig åkomma bland kvinnor inom sexindustrin enligt forskningen.³³ Inte förrän kvinnan fick långsiktigt stöd i form av terapi började symptomen sakta gå över.

Tre intervjupersoner nämnde psykisk ohälsa, som ett resultat av ett djupt rotat behov av närhet, som den huvudsakliga pådrivande faktorn som leder till många kvinnors debut i porrindustrin:

Jag tror det är ganska många som kämpar väldigt mycket på insidan och inte vill visa det utåt för att de kanske vill vara starkare än vad de kanske är för stunden. Det kan

Alltså när jag har mått dåligt till exempel, då har jag ju lagt tid på Nordic Finest...”

ta på deras psyke, och de kanske inte vill göra vad de håller på med egentligen, utan bara gör det av någon anledning som de kanske har inbillat sig i huvudet. Eller någon som har sagt till dem att det är så det ska gå till. Eller det kanske är deras enda väg att få pengar, och sådana saker.

Ibland kan det vara någon som är lite osäker som dras till det här och som inte är jättestark psykiskt. Sådana människor är ännu lättare att manipulera. Tyvärr. Jag tror inte de har fått vad de skulle ha fått hemifrån. Jag tror att, alltså vuxenansvaret, föräldraansvaret måste [förbättras]... det är jättetråkigt alltså.

Jag tänker ju lite att psykisk ohälsa och att man kan tjäna pengar på det här sättet - jag tror att det hänger ihop. Jag har ju haft ganska dåliga umgängeskretsar, folk som jag vet mår jättedåligt som har legat med många killar. Nu har jag legat med många killar för att jag vill det och för att jag inte vill ligga med en stammis för att det blir tråkigt, men jag har haft kompisar som har verkligen mått dåligt varje gång de har legat med någon ny. Då känner de att de får någon form av bekräftelse, men sedan att det får dem att må skit. När man hela tiden söker bekräftelse, då tror jag att det är väldigt lätt att komma in i den här branschen för där är det bekräftelse i form av pengar. Så det blir ju bekräftelse och en belöning.

Trots att dessa personer inte nödvändigtvis relaterade de ovanstående analyserna till sin egen situation så höll de benhårt fast vid att andra kvinnor inom den svenska porrindustrin "kämpar mycket" när det kommer till psykisk ohälsa. De reflekterade kring hur det mänskliga behovet av närhet kan utnyttjas när unga kvinnor - som inte har fått den nödvändiga bekräftelsen från människor runt omkring dem - ger sig in i en industri där de kan få bekräftelse i form av pengar och komplimanger för sitt utseende. När de tillfrågades om hur porrindustrin påverkat deras självbild så svarade de på följande sätt:

” När man hela tiden söker bekräftelse, då tror jag att det är väldigt lätt att komma in i den här branschen för där är det bekräftelse i form av pengar”

Är man i själva branschen så får man väldigt mycket uppskattning, och som jag själv när jag var osäker, jag ville få någon bekräftelse på vem jag var. De kanske bara gör det för att de vill ha uppskattning, men de vill inte var där i själva verket.

Jag hade jättedåligt självförtroende innan jag började, och sedan när jag började, då fick man typ bättre självförtroende. Så på ett sätt har den ju ändå ökat för mig på så sätt att det har gjort något positivt av det hela liksom. Jag tycker ändå att det har påverkat mig bra liksom. Ja alltså jag var ju blyg och väldigt osäker i mig själv innan, men så fort jag började har jag varit jättesäker på mig själv som person, och utseendemässigt.

Jag tycker att det är ganska positivt så, alltså under många år har jag haft jättedålig självkänsla, självhat, att jag inte ser ut som alla andra. Varför är jag dålig? Jag är tjock, ful. Och sedan har jag fått bättre självkänsla senaste åren, förstätt att skit samma att jag ser annorlunda ut, jag är bekväm med mig själv, jag känner inte att, bara för att jag inte ser ut på ett visst sätt är jag inte lika mycket mänskiska. Och att det är jag som bestämmer vilka bilder jag använder, de som jag är bekväm med. Och verkligen att

jag boostar mig själv. Fan vad jag är bra som gjort den här plåtningen, jag ser bra ut från den här vinkeln, lite sådär.

Jag ser ner på mig själv på ett sätt, men får uppskattning för min kropp, så det är både och. Nej, jag är inte mer värdefull än någon annan. Ibland sämre än andra faktiskt känner jag.

Alla dessa intervjupersoner verkar uttrycka att de led av väldigt dålig självkänsla och sökte efter bekräftelse innan de gjorde debut i porrindustrin. Vissa menar att debuten har blivit som en ”boost” för deras självkänsla. Den kvinna som lämnat porrindustrin beskrev en intressant skillnad mellan en förbättrad självkänsla och ett ökat självförtroende. Enligt hennes uppfattning så upplever många kvinnor i porrindustrin ett lyft för självförtroendet, men detta överförs inte automatiskt till förbättrad självkänsla eller större självmedvetenhet:

Jag tror att det är en roll, eller någon mask man har på sig som ett försvar. Så tänker jag. Sedan om det finns en person som tycker det är jättekul så kan det vara så, men jag tror att de flesta har en mask – ett försvar helt enkelt, för att klara vardagen. För att orka se sig själv. Sedan tänker jag att självkänslan känns som den är jäkligt låg även om självförtroendet är bra, ”jag kan det här, jag är snygg”, och så. Men just självinsikt – ”vad är jag värd?” Det tror jag inte finns. Jag tror det är ett skal, en produkt man har blivit. Tänker att om några år när man väl kanske bryter ihop, så tror jag att jag inte mår bra då, att man kan tänka tillbaka, och ser problemet faktiskt.

Här skiljer hon mellan att uppleva större självförtroende, särskilt gällande sitt utseende, och att förstå sitt egenvärde. Enligt hennes uppfattning är det möjligt att uppleva en känsla av större uppskattning från mäns komplimanger och pengar, men detta leder inte givet till en inre självrespekt eller självaktning inom andra delar av jaget, delar som är viktiga aspekter av självkänsla. Denna diskrepans återspeglas i följande svar:

Man får bra respons men kanske inte på det viset som man behöver just då. Att hjälpa sig själv att må bättre. I den här branschen är det mycket objektivering, ”du har snygga tuttar”, ”du har en bra rumpa” lite så. Det är sällan man träffar sina kunder och att de får uppfattningen om att man är en trevlig människa, att man har bra värderingar.

Jag tycker att jag skulle behöva mer uppskattning från folk omkring ändå. Att man får bekräftelse att man är så bra som man vill vara liksom. Att man funkar som man är.

Tillsammans pekar dessa svar mot att kvinnor i porrindustrin får uppmärksamhet för sitt utseende (objektivering), när den typ av bekräftelse de egentligen behöver är en annan. De behöver bekräftelse på att de är bra människor, att de har goda värderingar och att de duger som de är.

GRÄNSER OCH FÖRHANDLINGSPOSITION

Hittills har resultaten bekräftat tidigare forskning som visat att ung ålder, ekonomisk sårbarhet, tidigare utsatthet för sexualiserat våld samt psykisk ohälsa är pådrivande faktorer som bidrar till att en kvinna gör debut i porrindustrin. I detta kapitel presenteras och analyseras kvinnors erfarenheter av att sätta och upprätthålla gränser i pornografin.

VARFÖR GRÄNSER ÄR NÖDVÄNDIGA

I interjuver med kvinnor i prostitution under prostitutionsutredningen 1977–1980 ställde Hanna Olsson frågan ”vad är det du vägrar att göra?”; omformulerat, vad var ”inte till salu” utifrån deras perspektiv. Hon skriver, ”Det intressanta är att kvinnorna sätter dessa gränser, oavsett om de har talat med någon annan om det. Man skulle tänka sig att en kvinna ’lärde sig’ när hon kom in i prostitutionsmiljön. Så kan det också vara, men även om det inte har skett sätter nära nog varje kvinna gränser. ’Det var bara självklart.’”³⁴

Under intervjuerna till denna studie diskuterade många av kvinnorna saker de inte skulle göra. Vissa filmade bara sig själva eller filmade bara tillsammans med en partner, och vägrade filmas tillsammans med någon ”random snubbe”. Andra sa att de inte visade allt och ett antal kvinnor sa att de aldrig skulle sälja sex.

Varför har kvinnor inom pornografin och andra delar av sexindustrin så tydliga gränser? Olsson diskuterar hur kvinnorna i sexindustrin måste upprätthålla tydliga gränser för att skydda sin integritet, den innersta essensen av sitt *jag*. Logiken bakom detta är, ”Du köper min kropp, eller delar av den, okej, men mig får du inte, jag är nämligen inte till salu.”³⁵ Olsson argumenterar för att kvinnans slutgiltiga försvar ligger i att undvika allting som kan vara personligt; hon gör därmed en stark distinktion mellan det privata och det offentliga *jaget*.³⁶

De norska kriminologerna Cecilie Hoigård och Liv Finestad identifierade ett antal olika självförsvarsmekanismer som kvinnor använder för att skydda det privata jaget, inklusive: ”att stänga av (genom att tänka på något annat eller att ta droger/alkohol), att upprätta fysiska gränser (som att vissa kroppsdelar inte får röras), att hålla ner tiden, att gömma sitt riktiga jag (genom falskt namn, använda andra kläder och inte tala om privatlivet), att bläsa kunden och att undvika köpare man kan komma att bry sig om”³⁷ Att undvika ”köpare man kan komma att bry sig om” återspeglas i denna intervjupersons tankar kring hennes erfarenheter med så kallade ”live sex-kameror”:

Vissa har jag kontakt med. Men, jag brukar ju köra CAM där ibland, men sedan så slutade jag med det, för att vem som helst kan gå in och kolla på den, för att det är gratis att gå in och kolla. Och så var det någon kompis till mig som gick in och kollade, för det märkte jag på sättet han skrev. Och då undrade jag, varför är ni ens här liksom? Då slutade jag med det.

När hon tillfrågades om denna situation upplevdes för nära eller intim så höll hon med. Här kolliderade det privata med det offentliga vilket ledde till att denna kvinnas gränser överskreds.

Försvarsmekanismen att "gömma sitt riktiga jag" genom falska namn eller att ta till s.k. alter egon verkar vara ett vanligt fenomen i porrindustrin, och i sexindustrin i stort. En kvinna sa:

Jag förstod inte eller kände inte till mina gränser, och män utnyttjade det. Men sen hittade jag mitt alter ego.

Här gör skapandet av ett alter ego att kvinnan kan stå emot att män utnyttjar henne. Hon skyddar sitt innersta jag och låter alter ego ta de värsta smällarna från männens våld. Att lägga sig till med ett alter ego är en av de mekanismer som används för att separera det innersta jaget – det privata jaget – från det jag som säljer sexuella tjänster – det offentliga jaget.

I Varat och varan: Prostitution, surrogatmödraskap och den delade människan, beskriver journalisten och författaren Kajsa "Ekis" Ekman hur "den ena är det riktiga jaget, den andra är prostitutionsjaget. Hon är splittrad: varat/varan. Jagan har olika namn, olika kläder, och kan ha olika livshistorier. Att kvinnor i prostitution ofta tar sig nya namn har bara delvis med rädslan att bli igenkänd att göra, mer handlar det om nödvändigheten att göra en distinktion: han tror att han träffar en kvinna, men den kvinnan är inte jag. Han kommer att fråga efter ett namn och kalla mig detta namn, men det namnet kan inte röra mig – det betecknar den andra. För kvinnan blir namnet en skyddsmur och ett sätt att projicera allt obehag som drabbar en: det hände 'Antoinette', 'Valentine', 'Esmeralda', inte mig själv. Namnet är ofta fluffigt, sockersött, överkligt för att appellera till mannens fantasivärld, långt bort från en riktig människa."³⁸

Så, vad är det offentliga jaget? Vad krävs av henne? Det offentliga jaget förväntas bete sig på sätt som tillgodoser en manlig fantasivärld. De ska vara "kåta", "tillgängliga", "besatta av sex" eller "galna i män". Det offentliga jaget blir ett objekt för mäns lust och njutning; ett "sexobjekt" som agerar enligt någon annans begär. Olsson skriver, "Från att finnas till på egna villkor till att anpassa sitt jag till någon annans tänkta önskningar om hur hon skall vara – den kvinnliga underkastelsen. Hon blir 'Kvinnan', en projicerad varelse, ett svar på mannens sexuella fantasier och önskningar. En grundläggande innebörd i att vara objekt är att finnas till för någon annans syften, där det viktiga inte blir att uttrycka känslor och tankar mot någon utifrån egna behov, utan endast svara mot den andres tänkta behov."³⁹

Det offentliga jaget har därmed inte utrymme att tillgodose sina egna behov. Hon förvandlas till ett "objekt" som är till salu och kan konsumeras, som ses och behandlas som någonting som finns till endast för mannens syften. "Att vara 'sexobjekt' är att se ut och bete sig på ett sådant sätt att man uppväcker mannens lust. De samhälleliga schablonbilderna av vad som är "sexig" kvinna införlivas och blir till ens egna. I en 'sexistisk' kultur blir de ofrånkomligen väsentliga inslag i den egna identiteten. Det gäller en kultur där värdet för kvinnan inte handlar om hennes egen sexualitet utan primärt om att vara utvald, vara åtråvärd, ha ett värde för någon annan. Hon blir ett passiverat väsen med uppgift att behaga och vara attraktiv, inte utmana till ömsesidighet."⁴⁰

En av de prostituerade kvinnor som Olsson intervjuade drog paralleller mellan hennes tidiga tonår och att ha blivit betingad att se sig som ett "sexobjekt". Hon sa: "Jag har alltid känt mig som ett sexualobjekt. Jag har alltid spelat den rollen på något sätt, det var en sådan trygghet. Jag var sockersöt med långa, målade ögonfransar och allt det där. Kladd och usch."⁴¹ De följande svaren från vår studie återspeglade också denna betingning:

Jag känner mig att jag som kvinna har blivit uppfostrad till att vara på ett speciellt sätt. Jag ska vara snygg, jag ska vara vältränad, jag ska vara sminkad, jag ska vara, du vet, blah blah blah. Och så, när jag tar tillfället i akt och är smart och kapitaliserar på det här, då bemöts jag istället av avsky på något vis för att folk tycker att det här är ett väldigt smutsigt jobb.

Jag tror att alla som jobbar i min bransch har sett bra ut enligt rådande normer, haft en viss energi runt sig som lockat sexuellt intresserade människor. Jag tror att det ofta är personer som kan läsa av när en annan är intresserad av dem. Och snabbt går det. Och så är det vi tjänar pengar, för vi har så svår konkurrens mellan oss så vi behöver snabbt komma på vem som är intresserad. Alltså det är så olika bakgrund, vi har så jävla olika bakgrund. Men jag kan tänka mig att när någon ser bra ut enligt rådande normer, återigen, och har en sexuell utstrålning, en energi, som man inte riktigt kan göra något åt, för att den är där, tilldrar sig mycket uppvaktning, och uppvaktning i sig kan vara ganska jobbigt, så när det är "ah, nu igen är det någon som är intresserad", så börjar man nog tänka att man vill paketera det och sälja det som vara. Man väljer att paketera varan istället för att känna något djupare för någon person.

Citatet "tilldrar sig mycket uppvaktning, och uppvaktning i sig kan vara ganska jobbigt" antyder oönskade sexuella närmanden. Hur hanterar denna kvinna dessa sexuella trakasserier? Hennes strategi är att förpacka sitt utseende och sin "sexuella energi" i en produkt, som låter henne distansera sig själv emotionellt, att undvika att "känna något djupare för någon person." Återigen ser vi skapandet av en gräns mellan det privata och det offentliga jaget varmed kvinnan försöker "bevara det viktigaste – nämligen förmågan att kunna känna."⁴²

Båda svaren ovan tar upp fenomenet "paketering" och att "kapitalisera på" en produkt. Vilken produkt? För Olsson är den slutgiltiga konsekvensen av att kvinnor ses som sexobjekt skapandet av hennes roll som en "hora" – produkten som hon säljer.⁴³ Olsson skriver, "I prostitutionsvärlden säljer man lögnen, den

bygger på illusionen att det finns känslor, att det finns kåthet hos kvinnan, att det finns något riktigt mannen köper, men det gör det inte. Fantasifiguren den sexuella horan finns inte i verkligheten, det visas genom kvinnornas berättelser om sin faktiska verklighet.” En av våra intervjupersoner gör en analys som demonstrerar denna “fantasifigur”:

Alltså porr i sig bör ju komma med en slags varning, alltså ett varningstecken precis som cigaretter och alkohol. Att, här är en fantasi, det är inte något annat än en fantasi...det är ungefär samma människor, som är lite galna.

Det är värt att notera att fantasin här är den roll som kvinnan spelar. Handlingarna som utförs inom pornografin, oavsett hur aggressiva eller våldsamma, är däremot inga fantasier. Rollen blir ännu mer uppenbar i följande reflektion som rör en intervjupersons egen sexualitet:

Jag är inte så himla sexuell. Jag tycker inte om att ha sex under de perioder som jag strippar för att det är så mycket, alltså sex i luften, så jag blir så mätt på det.

Vidare visar frågor som vi ställt till intervjupersonerna angående deras syn på män, att den persona de lägger sig till med går tvärt emot deras faktiska uppfattning:

Det har jag vetat sedan jag var liten, att vissa män är ruttna ägg typ, men just industrin har inte gjort att jag tänker annorlunda om dem. Det är mer att pojkar är som de är tror jag.

Killar har alltid varit ganska äckliga tycker jag. De kan ta för sig vad de vill för att de är störst, bäst och vackrast. Men jag har ju träffat mer, alltså det är mer killar som har visat respekt som jag har kontakt med efter att jag började göra det här jämfört med innan. Jag vet inte varför. För min syn är likadan, jag tror alltid på det värsta och sedan får de visa motsatsen.

En kvinna som medverkade i både striptease och pornografi berättade:

Jag ser ner på män. Jag har så jävligt svårt för de flesta män alltså. Jag har blivit cynisk, jätte cynisk. För att jag ser det här, och jag har noll respekt för de människorna. Framförallt de som köper sex. De har jag allra minst respekt för, de som gör inget annat än att utnyttja folk. Strippklubbar, jag kan inte förstå grejen, jag tror inte på min egen produkt. Jag är skitglad att folk gör det för det är så jag tjänar pengar, men jag förstår inte varför man skulle göra det, eller varför man vill göra det. Och jag ser de här männen, hur de – de tror på riktigt att det här är någonting hon tycker om, alltså det här vill hon göra. Förstår du. Jag fattar inte det, jag utgår ifrån, ah den här skitjäveln, om jag skulle säga det här och det här då vet jag precis vad han skulle göra och du vet, nej. Det är inte bra alls.

På frågan om hon kände att hon tvingades se mäns värsta sidor och om hon ibland kände att hon skulle behöva ta en paus för att återhämta sig, så höll hon med. Hon förklarade att hon hade behövt ta pauser eftersom hon annars ”inte stod ut”. Hennes vittnesmål om att kvinnor som ägnar sig åt striptease ”gör och säger exakt vad hon vet att den jäveln vill” överensstämmer väl med ”att tillgodose den manliga fantasivärlden” och generellt så kan dessa slutsatser

Jag ser ner på män. Jag har så jävligt svårt för de flesta män alltså. Jag har blivit cynisk, jättecynisk. För att jag ser det här, och jag har noll respekt för de människorna. Framförallt de som köper sex.”

appliceras på sexindustrin i sin helhet, inklusive pornografin. Det är rimligt att en kvinna som medverkar i pornografi gör vad ”de jävlarna” – i detta fall tittarna – vill, eftersom det är vad som ger följare, vilket i sin tur genererar en inkomst. Det är också intressant att intervjupersonen säger att hon ”inte ens tror på sin egen produkt”, och att det förbryllar henne att män kan tro att kvinnan som strippar faktiskt ”tycker om det hon gör”, vilket återigen visar på illusionen av horan som säljs inom sexindustrin. Lögnen att hon vill vara där på scenen, i den filmen eller i det rummet. Att hon är tillgänglig, kåt, sexuell, intresserad och lustfylld. I själva verket är det så att denna fantasifigur inte existerar; den är bara ett försvar och en överlevnadsmekanism för att försvara kvinnas innersta jag.

Denna uppdelning av jaget har bevittnats upprepade gånger inom internationell forskning. Som Ekis påpekar har denna mekanism beskrivits som ”att flytta upp i huvudet” för att kvinnan då ”förvandlar sig till en vara, samtidigt försöker hon att förflytta sin vara någon annanstans.”⁴⁴ Ekis fortsätter, ”Varje dag måste hon gå igenom processen att göra sin kropp till produkt, som kan känna så lite som möjligt, samt efteråt, försöka väcka kroppen till liv, lära sig att känna.”⁴⁵ Denna process utgör en stor påfrestning på moralen, vilket belyses i denna utsago:

Det är väl det här konstanta försvarandet av sin integritet och sin kropp. Jag måste hela, hela tiden försvara den. Och det blir väldigt jobbigt i längden.

Med tiden får denna uppdelning av jaget och behandlingen av kroppen som en produkt allvarliga konsekvenser. Forskaren och psykologen Melissa Farley argumenterar för att ”en internaliserad kommersialisering orsakar komplexa symptom av posttraumatisk stress där det sker omvälvande förändringar i betydelsen av jaget och jaget i relation till andra. En kvinna i prostitution på en strippklubb förklarade denna process: ’Du börjar förändra dig själv för att passa in i fantasin av vad de tycker att en kvinna ska vara. I den verkliga världen finns inte sådana kvinnor.’”⁴⁶

Psykologer kallar mekanismen som ovan beskrivits som att ”flytta upp i huvudet” för *dissociation* och ”att känna så lite som möjligt” för *emotionell avstängning*. Båda är typiska symptom på posttraumatisk stress (PTSD). Båda är undvikandesymptom och försök att förhindra förekomsten av en känsla som rädsla, ångest eller skam. De är också överlevnadsmekanismer som offer för sexuella övergrepp lär sig.

Tidigare forskning har visat en stark koppling mellan PTSD och utnyttjande i prostitution. Den hittills största studien av prostituerade personer – inklusive kvinnor som filmats för pornografi – fann att två tredjedelar (68%) av de 854 deltagarna i nio olika länder uppnådde samma kliniska nivåer av PTSD-symptom som krigsveteraner, misshandlade kvinnor och offer för statlig tortyr.⁴⁷ I synnerhet blev de 49% som filmats för pornografi diagnostiserade med PTSD-symptom av betydligt svårare grad än de kvinnor som inte hade medverkat i pornografi.⁴⁸

GRÄNSER OCH SÅRBARHET

Även om en kvinna som är involverad i pornografi har tydliga gränser, så står hennes möjlighet att upprätthålla dessa gränser ”ofta i direkt proportion till hennes utsatthet.”⁴⁹ Forskaren Max Waltman framhåller att multipla sårbarheter leder till en sämre förhandlingsposition.⁵⁰ Han säger, ”Porrproduktion utnyttjar den ojämlikhet och det förtryck som finns i samhället för att rekrytera människor som har få andra alternativ på samma vis som prostitution gör. Som konsekvens har ’aktörerna’ också en svag förhandlingsposition, vilket återspeglas inte minst i de många skadliga handlingar de måste acceptera att utsättas för – som exempelvis osäker sex, ass-to-mouth (ATM), våld och aggression.” Waltman refererar till en studie av Grudzen m fl från 2008 med 18 kvinnor och 10 män som medverkat i porrproduktioner, där deras svagare förhandlingsposition och sårbarhet innebar att de tvingades ägna sig åt mer riskabla handlingar för att få jobb eller få betalt.⁵¹

Även de äldre intervjupersonerna i vår studie, som enligt egen utsago upprätthöll sina gränser, berättade att många andra kvinnor, särskilt yngre, inte har samma förmåga:

Det är tjejerna jag pratar om kommer ibland och dyker upp på en klubb, och de har ju jättesvårt för gränssättning, jättesvårt.

Det är väldigt unga tjejer där, som inte har några gränser överhuvudtaget. Jag tycker att det känns som att man lägger ut precis vad som helst. [...] Jag blir förskräckt att se vad de här tjejerna lägger ut, inga som helst gränser, och det är det jag ska konkurrera med. Det försvårar. Jag har svårt med den där bild-grejen.

Nu känns det som att alla som börjar är desperata efter pengar. Man ser tjejer som går över sin gräns och inte kan stå för det och de försvinner lika fort ur marknaden som de dök upp.

En intervjuperson kopplade det konstanta tänjandet på gränser till situationen i dagens samhälle, där unga människor omges av budskap om hur viktigt det är att synas på sociala medier:

Jag tycker att det är mest unga tjejer faktiskt. Det blir mycket unga. Och jag tror att det beror på allt det här med selfies. Vi har lärt oss att vi ska lika, och får du många likes så går det bra, och det är oftast unga människor som det riktar sig till. Det går längre och längre och längre och man tänjer på gränserna. Och sedan är steget inte så långt egentligen, man säger ”vadå du kan ju tjäna pengar på det här”. Så det tycker jag är något jag märker.

Vår nutida kultur lär unga flickor att de måste bli sedda på ett speciellt sätt – sexuellt. Dr. Gail Dines argumenterar för att dagens kultur, det hon kallar ”porrkultur”, lär upp unga kvinnor till att vara ”porr-redo”.⁵² Pape (2018) skriver, ”Idag finns sexualiseringen av flickor och kvinnor överallt: kvinnor avbildas och visas upp som objekt i musikvideos, Tv-spel, filmer och annonser. Detta är den miljö i vilken unga människor växer upp och den skickar dem ett tydligt budskap om ojämlika roller och möjligheter för kvinnor och män.”⁵³

Detta bombardemang av hypersexualiserade bilder på kvinnor lär flickor att deras värde ligger i huruvida, som Dines uttrycker det, de är ”knullbara”. Med andra ord socialiserar kulturen flickor till sexobjekt vars uppgift är att behaga män. Som den danska porrproducenten Birka Models slogan lyder: ”Syns man inte finns man inte”, en perfekt återspeglning av hur vår kulturs budskap internaliseras av unga flickor: du har inget eget inneboende värde. Därmed kan förberedelsen av flickor för pornografi ske, inte bara genom pornografer, pojkvänner eller partners, utan också via vår samtida kultur.

Porrforum som Scandalbeauties anknyter till populärkulturen med termer som ”bloggar” och ”modeller” och sloganen som ”varför inte tjäna pengar istället för likes?”. Steget mellan att publicera hypersexualiserade bilder privat – vilket är vad unga flickor tror förväntas av dem baserat på den hypersexualiserade media som de bombarderas med – och att sälja dessa bilder publikt är inte långt, särskilt om de är i behov av pengar, bekräftelse eller både och.

Vårt allt mer digitaliserade samhälle har också förändrat sexindustrins natur generellt. Kvinnor som deltar i striptease eller andra delar av sexindustrin drivs till att även ha en ”närvaro online”, exempelvis genom att medverka i pornografi eller på en ”live webcam”. En av de äldre intervjupersonerna gick faktiskt bortom sina egna gränser, trots att hon tidigare hade gett ett jakande svar när hon tillfrågades om hon kunde upprätthålla de gränser hon satt upp:

Det är egentligen inte video - dokumenterat material - jag är intresserad av. Jag har insett att det kan hjälpa min karriär lite, i den tiden vi lever i, att folk tycker det är kul att kunna kolla upp. De vill jättegärna följa med på toa, och allt vad jag vet. Men jag har senaste åtta månaderna bara mött världens barriär i mitt privata liv och svårigheter att vara i fred. Och jag är så ointresserad i och med att jag mått så dåligt på de här plattformarna för att det är över mina gränser. Om man möter mig på en klubb, där är mina gränser ganska brutala, men när det gäller att inte ha valmöjligheten vem som tittar på mitt material, det gillar inte jag.

Detta svar antyder att även kvinnor som har en bättre förhandlingsposition jämfört med andra kan pressas av ekonomisk sårbarhet och de ständigt föränderliga villkoren inom sexindustrin till att göra saker de inte är bekväma med.

Dessutom, oavsett om kvinnor har tydliga gränser eller inte, så blir de fortfarande utsatta för pornografer som har starka motiv att manipulera dem och tänja på deras gränser. Pornografer verkar också vara mycket väl medvetna om vilka typer av kvinnor som är enklare att manipulera och vars gränser kan tänjas, vilket återspeglas i följande svar:

Du vet de här människorna, de ser ju vilka de kan, vilka som är - vad ska man säga - svagare. Så ja, det finns jävligt fula fiskar därute, som groomar [unga tjejer] och verkligen försöker få sin väg.

Detta är skälet till att pornografer söker upp, rekryterar och tjänar pengar på kvinnor som kämpar ekonomiskt, har erfarenhet av tidigare sexuella övergrepp och andra psykosociala problem. En intervjuperson delade med sig av sina erfarenheter av att inte få sina gränser respekterade i branschen:

Jag vet ju jättemånga modeller som jag hört talats om som egentligen inte vill ställa upp på en fotografering. Man dyker upp på en plåtning och sedan är det inte alls det man har kommit överens om. Det blir till slut att man blir lite pressad. Vissa kan ju vara riktiga svin som verkligen pushar, ”jo det här vill du”, ”det här kommer att gå jättebra”, ”det här kommer att sälja jättebra”. Liksom, ”det är det här du är ute efter”. Så man blir manipulerad. Och det är oftast sådana fotografer som fortsätter höra av sig, ”det här var ett jättebra samarbete”, ”du var jätteduktig”, som verkligen försöker få någon att komma tillbaka. Och jag vet ju själv att sådant är ju verkligen jättelätt att fastna i.

När hon tillfrågades om huruvida hon trodde det var svårare att hålla på sina gränser när hon väl var i studion svarade hon:

Ja det är ju lite mer sårbart då. Jag är i alla fall jättetydligt med ”det är precis de här bilderna jag vill ha”, jag skickar lite ideér – ”ungefär det här hållet”. Men man blir mer utsatt när man är där. Att de säger ”nej men gör såhär”, ”visa det här”, ”bete dig såhär”, och då är det inte alltid lika enkelt att säga ifrån.

Här reflekterar kvinnan kring hur studios intimitet – där det bara är hon och den manliga fotografen – gör det svårt för henne att hålla sig till sina förutbestämda gränser. Fotografen vet att han kommer att tjäna mer pengar ju mer han kan tänja på hennes gränser.

Du vet de här människorna, de ser ju vilka de kan, vilka som är - vad ska man säga - svagare. Så ja, det finns jävligt fula fiskar därute, som groomar [unga tjejer] och verkligen försöker få sin väg.”

Jag är alltid jättetydligt med: inga könsbilder överhuvudtaget. Det finns liksom inga undantag. Och om man inte respekterar det så finns det inte möjlighet att jobba ihop alls. Och sedan, det blir oftast så på plåtningar, de säger, ”vänd dina trosor lite”, ”vänd de åt det här hållet, lite så” och man plåtar helt naket. Det blir oftast väldigt oskönt, för jag är väldigt tydligt från början. Det är inte den typen som jag tar, för och inte det jag vill publicera. Så det är sådana bilder de vill ha i sin portfolio för att vissa upp till andra modeller som de vill samarbeta med senare. [...] Jag har hört att de laddas upp på t ex det här ”VK” sajt, för då får man vissa precis vad som helst. Det finns inga gränser på vad man får lägga upp. Sedan är det många som säljer de till privatpersoner, till hemsidor. Så sådant förekommer ju ganska ofta. Jag känner till en fotograf som jag jobbat med som var jättemanipulativ, så jag tog kontakt med honom och sa, ”det här vill jag gärna att du tar bort för att det här var inte alls vad jag gick med på och det är inte någonting som jag vill ska finnas”. Men de bilderna har ändå dykt upp hos folk som inte ska ha dem. Det blir ändå press.

Dessutom tvingas kvinnor hantera kunder som helt saknar respekt för deras gränser. Nedan reflekterar en av intervjupersonerna kring spänningarna som uppstår mellan en kvinnas tydliga gränser och männens totala brist på respekt för dessa gränser:

■ ■ **Det känns som att en strippklubb är ett ställe där de verkligen visar vem de är, på riktigt. Och det är oftast inte en vacker sida.”**

Nej, de respekterar inte mina gränser. [...] Man är inte längre en människa. Då är man en sak och den kan köpas för pengar och den kan jag göra vad jag vill med. Det är vad de männen tror. Och sedan upptäcker de att det inte är alls så. Vi har gränser, vi kan absolut inte behandlas hur som helst och då blir de så himla kränkta och otrevliga och taskiga. Du vet en kränkt man liksom. Det är väldigt sällan som jag upplever att jag blir bemött med respekt inne på en strippklubb. Väldigt negativt. Det känns som att en strippklubb är ett ställe där de verkligen visar vem de är, på riktigt. Och det är oftast inte en vacker sida.

Ett antal intervjupersoner förmedlade hur ”fans” och medlemmar på forum som Nordic Finest och Scandalbeauties fullständigt ignorerar gränser och till exempel kontaktar dem via deras profiler på sociala medier eller deras privata telefonnummer:

Jag har ju kunder som följer mig på sociala medier och det blir alltid det här, jag får ett meddelande ”kan jag köpa privata bilder av dig”, ”kan jag få köpa en avsugning”, ”kan jag köpa två timmar med dig” – att det blir mycket så.

De skriver både på Nordic - för där kan man skriva meddelanden – och på Facebook, Instagram och Kik. De efterfrågar avsugningar mest. Videos med en avsugning. Det är de frågorna jag får mest. ”Kan inte du göra såhär, kan inte du göra såhär”.

Ett antal kvinnor inom porrindustrin har erfarenhet av att kunder har börjat förfölja dem:

Jag har hört jättemånga sådana berättelser, typ ”det var någon som förföljde mig” eller ”någon som tycker om mina bilder och som kontinuerligt hör av sig och försöker det här.”.

Det är klart jag har blivit förföljd, inte hem, men... att man blir förföljd eller till exempel att någon på sociala medier hittar någons Facebook och sedan skriver i evigheter eller kontaktar på privat tid. De kan inte förstå att det är ett jobb. Det är återkommande att folk inte förstår att det är ett jobb. Och det gäller både på klubbarna och på bloggen. Att folk inte förstår. Att de är helt gränslösa.

”Du vill träffa mig”, ”det är klart vi ska ses”, ”jag bjuder på en öl eller kaffe eller fika”, ”vi ska bara ses – du är en skitfin tjej, det är klart vi ska lära känna varandra”, ”du kommer inte att ångra dig”. Det är ofta det snacket och då verkar de ändå trevliga. Tills man går med på det. Man tackar ja till att träffas och då eskalera det lätt så att om du har träffat dem då är du ”deras”. Det är oftast sådant som man inte kan komma ur, för man känner typ ”nej men nu har jag faktiskt träffat honom, nu måste jag stå för det hela livet”. ”Det spelar ingen roll vad han gör eller vad han säger, det kommer ändå landa på mig”. Och det blir en sorts downwards spiral. Det blir ofta det här manliga övertaget att, ”nej men vadå du har faktiskt valt att träffa mig, du kunde ha sagt nej” fast man inte alltid kan det.

En kvinna beskrev hur en man från hennes hemstad hela tiden skickade henne meddelanden och ville träffas personligen:

Men det är verkligen det här, ”jag älskar dig”, ”du är allt för mig”. Och sådant blir extremt obehagligt. Han har inte fått något svar från mig ett halvt år nu, ingen uppmärksamhet alls, och han går ändå in i det här. Det blir ju helt fel. De blir ofta väldigt besatta. Och sedan till slut när han fattar att hon inte kommer svara, då blir det ofta aggressivt istället. Det påverkar ju främst ens privatliv.

På frågan om hon trodde att mäns brist på respekt för gränser var vanlig inom branschen så svarade hon:

Ja det finns det absolut, ganska många sådana. Och det är också de som vänder sig till tjejer som de ser har sämre självkänsla, kanske har en skadad självbild. För de är lättast att nå ut till och manipulera. De är verkligen jätte utsatta, och då kan det ofta bli att de styr psykiskt över en. Det behöver inte vara någon som träffar dem utan det kan vara

Han har inte fått något svar från mig ett halvt år nu, ingen uppmärksamhet alls, och han går ändå in i det här. Det blir ju helt fel. De blir ofta väldigt besatta.”

Och det är också de som vänder sig till tjejer som de ser har sämre självkänsla, kanske har en skadad självbild. För de är lättast att nå ut till och manipulera.”

bara att de alltid hör av sig. De lämnar inte dig i fred och då känner man alltid press att man inte kan sluta höra av sig, att man inte kan bara sluta svara, för då kommer konsekvenser.

Som svaret ovan belyser så utsätts kvinnor inom pornografin inte bara av påtryckningar från pornografer utan även från ”fans” (porrkonsumenter), som kan förfölja dem, fråga om de kan medverka i en scen tillsammans, fråga om de kan träffas personligen eller försöka tvinga sig till ett sexköp. De ger sig på ”flickor som de kan se har sämre självförtroende, de som har en skadad självbild, eftersom de är enklare att nå och manipulera”. De kontrollerar de unga kvinnorna psykologiskt, skriver till dem konstant, pressar dem att träffa dem och hotar med konsekvenser om de inte går med på detta. Ju mer sårbar kvinnan är, desto sämre förutsättningar har hon att säga nej. En intervjuperson berättande att ett ”fan”, som felaktigt fått intrycket av att hon hade ett barn, skrev följande till henne på sociala medier:

Tänk om ditt barn ska gå på högstadiet och stå till svars för något som du har gjort. Du är smuts. Du ska stenas. Du ska bli våldtagen.

Ironin i detta fall är att *han* är den som utnyttjar kvinnans sårbarhet genom att betala för hennes bilder och filmer. Han anser självklart inte att han bär något ansvar för det faktum att hans och andra mäns begär efter kvinnors kroppar är hela skälet till att porrindustrin existerar. Utan efterfrågan, ingen tillgång. Hans ord visar tydligt att han ser kvinnan som en hora, som är ”smutsig”, som borde våldtas och stenas.

Den gemensamma nämnaren för alla svar i detta kapitel är kvinnornas tydliga försök att bibehålla sina gränser i kontrast till männen, som fullständigt bortser från dessa gränser. Män som besöker strippklubbar och ”fans” som följer så kallade ”porrbloggar” (d.v.s. män som konsumerar svensk porr) förväntar sig mer än bara en visuell upplevelse (pornografin) eller en begränsad fysisk upplevelse (striptease). De förväntar sig - och är villiga att betala för - ”full service”, alltså ett sexköp. Vi ser tydligt genom kvinnornas svar på våra frågor hur männens uppfattning är att de har ”rätt till sex”; en rättighet som enligt dem innebär att de måste få använda den kvinnliga kroppen och att kvinnor har en plikt att göra sina kroppar tillgängliga, särskilt om kvinnan ses som en ”hora”. Inom sexindustrin “finns inget nej...horan är en patriarkalt kodad fantasi om en lägre stående individ som är sexuellt tillgänglig och kan användas och bestraffas på mannens villkor.”⁵⁴

**PORNOGRAFI,
STRIPTease OCH
PROSTITUTION:
OLIKA SIDOR
AV SAMMA
INDUSTRI**

Det finns redan forskning som tyder på en koppling mellan pornografi och andra delar av sexindustrin. Till exempel intervjuade Farley m fl, inom ramen för en internationell studie, 854 personer i prostitution (individer med erfarenheter inom olika delar av sexindustrin, inklusive striptease, massagesalonger, eskort-sidor och pornografi) i nio länder.⁵⁵ Totalt sett hade 49% av alla intervjupersonerna i den undersökningen också filmats för porrproduktion.

I vår studie hade ett antal personer erfarenhet av andra delar av sexindustrin. Kartläggningen visade till att börja med att många av de kvinnor som medverkar i pornografi också medverkar i striptease. Tre av de nio intervjuade kvinnorna hade gjort debut inom sexindustrin via striptease. Ytterligare fyra kvinnor hade sålt sex, varav en hade erfarenhet av en s.k. sugardaddy. En annan hade börjat sälja sex via olika forum online när hon var 14 år och därefter hade hon blivit involverad i pornografi. När hon tillfrågades om varför hon trodde att hon hade sålt sex svarade hon:

Jag tror det var typ dåliga förhållanden i allmänhet. Då var det mycket knark och alkohol liksom. Det var nog hela livet i allmänhet, jag avskydde min mamma för att hon inte tyckte om mina vänner och skulle göra allt för att irritera henne. Och sedan var det också mycket att jag hängde i vissa kretsar, så det var väldigt mycket droger och alkohol, och dålig syn på sig själv. Jag tänkte då att, varför kunde jag inte tjäna pengar på att någon tycker om mig. Det var så det började.

Kvinnan berättade också om hur i synnerhet en av sexköparna var väldigt våldsam och utsatte henne för både sexuella och andra fysiska övergrepp.

En annan intervjuperson berättade att hon försökt sälja sex men ”inte tyckte om det” – det var mer än vad hon var bekväm med. Just denna person hade gjort debut inom sexindustrin via striptease och hade personligen blivit vittne till hur många kvinnor inom striptease lockas att sälja sex. Hon berättade om två klubbar i Stockholm, Club Privé och Kino, där manliga besökare, enligt henne, är väl medvetna om att de kan köpa sex:

Jag har en vän som varit där och hon säger precis samma sak, att det är sexhandel. Så det finns två stycken som är absolut skamliga för Sverige, två klubbar. De har en sådan teknik, och det är att de säger ”nej det vet vi ingenting om”, men helt sinnessjukt: tjejerna säljs ju via managern och männen vet precis vilka tjejer som är med. Och min vän säger att det kanske är 90 procent av alla tjejer som är där, som gör sexuella tjänster.

Hon avslöjar sedan den specifika approach och rekryteringsmetod som Club Privé har använt för att locka framför allt unga kvinnor:

Privé hade ett väldigt speciellt tillvägagångsätt för att locka tjejer att börja hos dem. De hade en tjej som de åkte runt med i limousine och hon sa att hon får åka runt i limousine varje dag, att hon får jättemycket dricks när hon dansar på scenen, men så är inte fallet. I Stockholm, du behöver komma in i rummet, det är ingen som kastar pengar på dig, du behöver kunna beteendemonster, du behöver kunna marknadsföring...ganska många saker. Det är ingen som får fasta pengar, det är helt och fullt

marknadsföring och lockandet. Så jag tror att det är ganska många tjejer från landsbygden som inte hade jobb, de kom ett tag till de här två klubbarna.

Hennes beskrivning av Club Privé visar på likheter med Scandalbeauties. Limousiner på turné genom hela Sverige, som hävdar att de kvinnor som arbetar med dem har en exklusiv och lyxig livsstil där de kan resa, bo på hotell och bli eskorterade till limousiner.

När hon vidare fick frågan om hur hon ser på skillnaderna och likheterna mellan striptease och prostitution, så gjorde hon en intressant reflektion kring hur det kokar ner till vem som får säga nej och vem som måste säga ja:

Skillnaden mellan eskortbranschen och stripp är att vi får pengar för att säga nej - och det ska man säga flera gånger, man ska säga det på många roliga speciella sätt - och de i eskortbranschen får betald för att säga ja. [...] Jag skulle aldrig ha ett jobb där jag, för överlevnads skull, var tvungen att tacka ja. Utan jag skulle kunna tänka mig att göra det, men jag vill välja ut mitt klientel i sådant fall. Jag måste kunna vara otroligt flexibel vem jag säger ja till. Jag tror att för att kunna föra ut det här så skulle jag känna mig bekväm för att, för att rulla liksom. Så jag tycker synd om folk som känner sig fast i det, och jag tror att klubbmanagers är så duktiga på att säga ”jo men det här är bra”. De är duktiga på att indoktrinera tjejerna.

För den här kvinnan är skillnaden mellan striptease och prostitution att kvinnor som strippar får betalt för att säga *nej* till män som vill betala för sex, medan kvinnor i prostitution får betalt för att säga *ja*. Även om hon inte utvidgade sin analys till att inkludera pornografi, så kan pornografin, i linje med detta, ses både som ett *nej* - eftersom kvinnorna inte utövar sexuella handlingar direkt med någon som köper sexuella handlingar - och som ett *ja* - eftersom många får betalt av en producent för att delta i en sexuell handling med en eller flera män under tiden det filmas.

Eftersom hon redan hade avslöjat att vissa kvinnor som ägnar sig åt striptease också säljer sex, frågade vi henne om det finns några skillnader vad gäller bakgrunden hos de kvinnor som säljer sex jämfört med dem som inte gör det. Intervjupersonen framhöll att de som säljer sex på strippklubbar tenderar att befinna sig i en mer sårbar position: de är unga, lider av psykisk ohälsa och har osäker ekonomi. Hon sa också att när hon tidigare arbetade på en av dessa klubbar så var utländsk bakgrund ett ”tydligt tecken” på att kvinnan erbjöd ”full service” (d.v.s. prostitution). Detta är inte förvånande, då forskning placerar diskriminering baserat på ras och etnicitet som en pådrivande faktor in i sexindustrin.⁵⁶ Detta gör det återigen tydligt att styrkan i en kvinnas förhandlingsposition är omvänt proportionerlig visavi hennes sårbarhet. Ju mer sårbar, desto mindre möjlighet att säga nej. Som svaren nedan illustrerar så gäller detsamma för kvinnor inom porrindustrin:

Ja det är också ganska välkänt i den här branschen att man börjar som amatör. Att man tar egna bilder och lägger ut och man kanske tjänar lite pengar på det, får några följare. Och sedan får man ofta väldigt mycket erbjudanden om att "du får så här mycket under ett par timmar", "om du gör såhär får du såhär mycket", och oftast är det ju många som börjar i den här branschen - speciellt de som börjar på Scandalbeauties - som har dåligt med pengar och ser det här som ett extra knäck. Och då blir det ju, om man får sådana erbjudanden och man redan har dålig ekonomi, att det blir lite tvång att göra det. "Jag kan inte betala hyran", "jag tjänar inte in så mycket, så om jag tar det här så är det 2 000 SEK extra."

Det finns två typer av tjejer. Tjejer som gör det och är självsäkra och målmedvetna, stabila. Sedan finns det tjejer som är sårbara och osäkra som inte riktigt kan säga nej och kanske är desperata efter pengar. Tjejer som kan bli utnyttjade, är lätta att övertala osv.

Ja, jag vet såna som gör sånt [sälja sex]. Gränserna flyttas lätt framåt och får man t ex 5 000 SEK för att ligga så gör man kanske det.

Citaten ovan visar hur mottagliga kvinnor i porrindustrin är för påtryckningar att säga "ja" till sexköp - givetvis kopplat till deras sårbarhet och förhandlingsposition. Det första svaret illustrerar hur unga kvinnor kan övergå från att sälja sexualiserade bilder till mer och mer "hardcore" material, för att slutligen acceptera erbjudanden om sexköp - allt som en konsekvens av deras sårbarhet.

Kopplingen mellan prostitution och pornografi är speciellt tydlig för den intervjuperson som tvingades in i både pornografi och prostitution av sin före detta pojkvän när hon var 22 år. Redan på första dejten tvingade han henne att sälja sig till andra män. Han hade en hemsida där han sålde bilder och filmer av henne, bl a en film när hon blev gruppvåldtagen.

**ATT
LÄMNA
PORR-
INDUSTRIN**

Ett av målen med denna studie var att undersöka de utmaningar och hinder som kvinnor möter när de lämnar porrindustrin. Nedan presenteras några av dessa samt exempel på stödinsatser som behövs för att underlätta utträdet.

HINDER FÖR ATT LÄMNA PORRINDUSTRIN

I den ovan nämnda internationella studien av Farley m fl (2004) fann forskarna att 89% av de 854 intervjupersonerna ville lämna prostitutionen (i sina olika former) men att de inte hade några alternativa strategier för att överleva. Våra intervjupersoner tillfrågades om huruvida de eller andra kvinnor de kände till stötte på liknande hinder för att lämna porrindustrin. Flera av dem nämnde bristen på pengar som en hindrande faktor:

Jag skulle tro att det är pengarna. Det är därför vi alla människor jobbar. Det är inte så att vi tycker det är jävla roligt att jobba på en arbetsplats nio timmar om dagen liksom. Jo det finns ju såklart folk som tycker det men, de flesta gör ju inte det. Vi gör det för att kunna överleva, det är det det handlar om. Och om du då vänjer dig vid ett visst sätt att leva, då är det jävligt svårt att ta sig därifrån. Och utbildning naturligtvis, om du då inte har det...en del är väldigt smarta, en del utbildar sig samtidigt som de jobbar, då slipper man ta studielån och det är väldigt smart. Det beror ju helt på hur man lägger upp det, men jag tror att det är mestadels pengarna.

Det är väldigt svårt att lämna det här jobbet eftersom de flesta av oss har barn och/eller husdjur vi försörjer, och andra räkningar och utgifter varje månad, som bilar och liknande. Ett stadigt jobb, exempelvis på en restaurang, täcker inte de kostnaderna, vilket förmodligen är skälet till att många inte vill ha vanliga jobb, pengarna skulle inte räcka.

Ett annat hinder var det faktum att bilderna och filmerna finns kvar på internet även efter att en kvinna har lämnat porrindustrin:

Alltså den uppfattningen som jag har fått - det är flest från Scandal Beauties - är att de har haft lite samma attityd som jag haft innan. Att det är en kul grej, man får ändå en viss typ av uppmärksamhet, en viss typ av respons. Det är liksom ändå lite nytt och kult sådär. Sedan vet jag att många fastnar i det för att de känner kanske ångest, att "det här kanske inte var någonting jag ville göra", att bilderna är publicerade och de kommer aldrig kunna ta tillbaka dem. Arbetsgivare, föräldrar, familj kan se. Jag tror att många känner att de inte kan sluta för att skadan redan är skedd. Och då blir det att de försöker göra en riktig karriär på det, och då blir det ofta lite lätt pressat. Slutar man så har man inte mycket att gå tillbaka till.

Jag har hållit på med detta väldigt länge, så har jag en annan slags koll. Jag vet inte hur det är för de som är yngre och känner såhär "oj, nu måste jag ha pengar" och de kanske hoppar på sådant här. Och det är inte säkert att det är sjukt dåligt heller, men jag tror att det kan komma lite surt efter. Jag har inte barn, jag vill inte ha barn...men det kan komma en dag där de vill lämna det här livet. Och då ligger alla de här jävla grejerna på internet. Och så vill man ha bort det och så står man där och då har du liksom noll makt själv. Då blir det jobbigt.

Ja jag tror många stannar i den här branschen för att de har inget val. Den här skräcken att söka nytt jobb och veta att, om man googlar på mig så kommer nakna bilder av mina tuttar upp. Vissa bloggare har kanske gjort saker som de ångrar och som de inte kan stå för. Och sedan ska man gå i försvar för det, för att man vill ha ett vanligt jobb. Det blir lite avskräckt. [...] Jag tror att många vill ur det här, men man känner att man inte vågar. Alla bilder finns uppe för hela världen att se och att man måste stå till svars för det senare i livet.

Om man väl kommer in i det, så är det svårt att sluta. Man vill fortfarande ha den bekräftelsen.

Och sedan tror jag också att det kan vara det här att du inte riktigt kan stå för det du har gjort. Du ska försöka leva ett annat liv och inte låtsas om det här gamla livet. Då kommer du hela tiden ha en oro, man tänker "oj", "kan någon leta upp det här", förstår du? För du vet ju inte vad som händer i framtiden. Du kan ju få ett jobb det kanske är jättestrikt. Och du kanske inte talar om vad du har gjort. Och du går runt och tänker, "tänk om de får reda på det här". Och det kan komma när som helst.

Svaren ovan illustrerar hur svårt det är att lämna porrindustrin på grund av rädslan för att andra kan komma i kontakt med bilderna och filmerna som finns kvar på nätet. Vem som helst – en vän, granne, chef eller ett barn – kan snubbla över bilderna, ett faktum som avskräcker kvinnor i porrindustrin från att ens söka andra jobb. De intervjuade kvinnorna berättade hur lätt det är att göra debut inom porrindustrin, och hur särskilt unga kvinnor kanske inte förstår följderna av att göra en sådan debut förrän det är "för sent". De kan ångra att de någonsin lät sig fotograferas eller filmas. Problemet är att pornografer som Johan Vilde äger rättigheterna till bilderna och filmerna och att forum som Scandalbeauties kan vägra ta ner bilderna från sin hemsida. Vidare så kan bilderna ha piratkopierats och sålts på andra ställen, vilket lämnar få möjligheter för kvinnorna att någonsin få bort dem.

Den kvinna som tvingades in i pornografin av sin pojkvän berättade om den skräck hon kände när en man tog kontakt med henne och frågade om hon ville delta i en porrfilm med honom:

Det var en man som tog kontakt med mig på stan, han kom fram och frågade om jag ville spela in en porrfilm med honom och då sa jag "nej, sådant gör jag inte" för då hade jag rymt från den här mannen. Och han sa att han hade en porrfilm med mig och det var då som jag förstod att han spred de här grejerna för det visste jag inte innan. Och då sa han att jag hade haft en hemsida och att man kunde köpa en biljett till ett gangbang med mig om man köpte filmen.

Jag tror att många vill ur det här, men man känner att man inte vågar. Alla bilder finns uppe för hela världen att se och att man måste stå till svars för det senare i livet."

Jag hade ju förträngt allt. Trodde jag. Som man många gånger tror att man gör. Men då var det som att riva upp allt, jag kände mig ännu mer utsatt på något sätt än de övergreppen jag hade varit med om för jag vet att alla kan se. Mina föräldrar – tänk om de fick se det här. Jag ville skydda alla som jag brydde mig om för att jag kände mig så fruktansvärt äcklig. Då var man fortfarande i den här skulden och skammen, tyckte att det var mitt fel, och sådana saker. Det var att hela världen rasade under fötterna, att man fanns därute, vem som helst kunde se det här.

Samma kvinna beskrev symptom på PTSD efter att hon lämnade pornografin och prostitutionen. Det är återigen värt att notera den höga förekomsten av PTSD bland kvinnor i sexhandeln, som Farley m fl påvisade i en studie som omfattade nio länder. Enligt Talitas erfarenhet är det en smärtsam process att lämna sexhandeln, eftersom man då måste bearbeta tidigare trauman – både från barndomen och livet i prostitution. Det är en process som kräver lång tid och mycket stöd. När en person lämnar, så vill hon lämna hela detta "liv" bakom sig, men för kvinnor som har medverkat i pornografi blir det mycket svårare att lämna, eftersom bilderna finns kvar på internet för evigt. Detta kan vara en förklaring till varför kvinnor som filmats för pornografi i studien i nio länder uppvisade signifikant allvarligare symptom på PTSD än de som inte filmats.⁵⁷

I *Only Words* (Endast Ord) beskriver Catherine MacKinnon den smärta som bilder som finns kvar på internet kan åsamka en individ: "Du hör kameran klicka och surra medan du blir skadad, synkroniserat i tiden med rytmen av din smärta. Du är alltid medveten om att bilderna finns där ute någonstans, sålda eller bytta eller uppvisade eller bara liggandes i en byrålåda. I dem är det som gjordes mot dig odödligt. Han har dem; någon, vem som helst, har sett dig där, på det viset. Detta är outhärdligt. Det han kände när han iakttog dig, när han utnyttjade dig görs hela tiden igen och igen och levs igen och känns igen genom bilderna – kränkningen av dig är hans upphetsning, tortyren av dig hans njutning."⁵⁸

NÖDVÄNDIGA STÖDINSATSER

Att identifiera vilka typer av stödinsatser kvinnor behöver för att kunna lämna porrindustrin var ett annat mål med studien. Detta för att säkerställa att Talitas stöd är relevant för denna specifika målgrupp. Nedan har intervjupersonerna nämnt ett antal insatser som de anser är viktiga för att hjälpa personer som lämnar porrindustrin. Ett antal personer identifierade både utbildning och hjälp med att hitta en alternativ inkomstkälla som grundläggande:

Utbildning och hjälp att hitta ett annat jobb. För då inriktar hjärnan sig på något helt annat. Går man en utbildning så tänker man på annat också. Det är inte jättemånga som är så utbildade inom själva branschen, men jag tror absolut de skulle behöva lite mer utbildning för att ha en chans att göra någonting annat.

Kanske att på något vis hjälpa tjejen att få ett jobb, för jag har sett att många av dem gör det för pengarnas skull. Ja, så hjälp kvinnorna att få ett annat jobb.

Man skulle verkligen behöva pengar och en utbildning också.

Möjlighet att få jobb lättare fast man inte har utbildning.

Ja det är framförallt pengar, men också utbildning tänker jag. Och sedan är det såhär, det är ett yrke som man inte kan jobba med resten av sitt liv. Alltså någon gång måste man ju gå vidare. Och då måste man ju ha någonting att försörja sig på. Det är nog mest de två jag kan komma på. Kanske bostad också. För att ibland kan man bo på ett ställe som gör att det blir en bidragande faktor till varför man jobbar med det man jobbar med. Kanske typ flytta till en annan stad, där det inte finns några klubbar.

Det är intressant att den sista intervjupersonen tog upp boende som en viktig åtgärd. Enligt hennes mening stannar en del av kvinnorna i porrindustrin på grund av sin fysiska belägenhet. Detta är skälet till att Talita öppnade ett skyddat boende samt skaffade utslussningslägenheter när man byggde upp sitt långsiktiga stödprogram. Grundarna och traumaterapeuterna Anna Sander och Josephine Appelqvist insåg att det var omöjligt för en klient att bearbeta tidigare trauman och övergå till ett nytt liv om boendesituationen var osäker, otrygg eller hade en koppling till prostitutionen (exempelvis om de bodde i närheten av sin hallick).

En annan stödsats som togs upp var behovet av ”någon att tala med”:

Mer stöd, någon att prata med. Och att polisen tar en på allvar om man anmäler brott och inte bara lägger ner utan att ens undersöka om man är i ett dåligt förhållande och misshandlas exempelvis. Många är beroende av sin kille.

När man väl går ur branschen är man väldigt ensam. Från början tänker man oftast, ”det här är ingenting jag kommer att ångra”, ”jag kommer att stå upp för allt jag gör”, och då tappar man mycket folk omkring sig: ”du har ingen självrespekt”, ”det här är pinsamt”, ”du kommer att ångra dig”. Så man tappar mycket folk, för att man väljer ju bort sådana som sänker en. Så när man går ur branschen då har man ingen kvar, för när man var i branschen då hade man ändå kontakt med fotografer, andra modeller, andra företag och så. Så går man ur det då har man ingenting kvar. Precis, så då är det viktigt att man vet om att det finns stöd och kvinnojourer. Eller om man har någon stabil vän som man kan ventilerar med att ”nu är det jobbigt”, eller ”nu känns det svårt”. Men man måste veta mycket om att det finns stöd omkring sig, att det finns tillgängligt.

Ja det tror jag, alltså man behöver alltid någon att prata med. Jag tror det är det viktigaste, att man får ut alla känslorna, varför man mår dåligt, och verkligen har stödet runt omkring sig för att orka. För när man väl vill sluta så är man verkligen på botten och då behöver man någon som kan lyfta upp en.

När vi frågade kvinnan som gav det tredje svaret ovan vad hon menade med att vara ”på botten” så svarade hon:

Alltså när man mår dåligt över någonting man gör, eller har gjort, bara mår dåligt allmänt så är man så långt ner på botten så det går inte längre.

Båda personerna ovan resonerade kring hur utträdet ur porrindustrin kan ska-

pa en stark känsla av ensamhet, eftersom ens sociala nätverk primärt består av andra personer som är involverade i branschen. Ensamhetskänslor ("att inte veta vem man kan vända sig till") kan göra att det känns mycket svårt att lämna; detta, menar de, är skälet till att det är så viktigt att ha stöd från individer och organisationer. En annan intervjuperson nämnde behovet av att känna sig uppskattad och bekräftad:

Jag skulle behöva mer uppskattning från folk omkring, att man får bekräftelse att man är så bra som man vill vara liksom, att man funkar som man är.

En av kvinnorna tog till och med upp behovet av stöd för att hantera eventuella män som förföljer en efter att man lämnat porrindustrin:

För när man ändå slutar så är det många män som blir förföljare, som kollar upp var du bor, vilket telefonnummer du har, följer dig på alla sociala medier och håller koll på varenda sak du gör. Sådana är ofta kvar även när man slutar. Och då kan det vara lite det här, att man vet inte hur man ska bemöta det, att man ska stå upp och erkänna att "jag har en förföljare från när jag sålde nakenbilder". Folk tar inte det här på allvar, typ "du får skylla dig själv, du vet vad du har gjort". Att det ofta är den attityden till sådana problem.

Alla de intervjuade kvinnorna var eniga om behovet av stödinsatser för kvinnor som är involverade i porrindustrin, oavsett om de upplevde sina erfarenheter som mer positiva eller negativa. Svaren nedan belyser denna uppfattning:

Och det är jättebra att ni gör detta, det behövs mycket, mycket mer sådant. Alltså, fånga upp. Och jag menar, det måste vara väldigt svårt att fånga upp de här människorna. Ni skulle behöva bli ännu större känner jag.

Jag tycker att det borde finnas ännu fler specialenheter som Talita, som jobbar som ni gör.

Att insistera på att Talita borde växa och nå ut till fler individer vittnar om att många kvinnor i porrindustrin har behov av denna typ av stöd. De som blev intervjuade visade också personlig uppskattning för att de nu blivit medvetna om att en organisation som Talita finns:

Om jag behöver samtal kan jag söka stöd på vårdcentralen eller typ, en organisation som ni är.

Men det känns jättebra att veta att ni finns.

Ja jag vet vart jag ska vända mig och nu har ni kontaktat mig så nu har jag ännu ett till ställe där jag vet att jag kan få hjälp och så.

Talita erbjuder en väg ut ur pornografi, prostitution och människohandel för sexuella syften. Vårt ettåriga stödprogram baseras på en metod som formats utifrån den kunskap vi samlat på oss under de 20 år vi arbetat med målgruppen. Vårt motto är att se hela kvinnan, hjälpa henne hela vägen, oavsett var i världen hon har utnyttjats och oavsett om någon betalar för hennes placering hos oss eller ej.

Och det är jättebra att ni gör detta, det behövs mycket, mycket mer sådant. Alltså, fånga upp. Och jag menar, det måste vara väldigt svårt att fånga upp de här människorna. Ni skulle behöva bli ännu större känner jag.”

**SAMMAN-
FATTNING
OCH
SLUTSATSER**

De senaste åren har den svenska porrindustrin levt ett liv i skuggorna. Det finns väldigt lite information om dess existens, omfång, aktörer och tillvägagångssätt. Syftet med denna studie var att exponera den svenska porrindustrin genom att kartlägga produktion och distribution samt inhämta mer kunskap om situationen för kvinnorna bakom skärmen. Vi intervjuade nio kvinnor med erfarenheter inom porrindustrin för att få insikter kring deras bakgrund, vilka förhållanden som råder inom industrin och de hinder de stöter på när de lämnar porrindustrin.

På ett svenskt evenemang om pornografi sommaren 2018 frågade moderatören, "Vad är porr idag och varför finns det ingen svensk porrproduktion att tala om?"⁵⁹ Vår kartläggning visar att den svenska porrindustrin fortfarande lever och frodas; det finns mycket att tala om! Porrfilmer och bilder av hundratals kvinnor och flickor är fritt tillgängliga att köpa i detta nu. En snabb sökning skulle dock inte nödvändigtvis avslöja detta, eftersom formerna för porrproduktionen förändrats över tid, samtidigt som industrin avsiktligt väljer ett språk som döljer dess sanna natur.

Under kartläggningen identifierades pornograferna Johan Vilde och K-PROD som filmar, producerar och distribuerar sitt eget material. Dessa pornografer är aktiva och det är tydligt vad kvinnorna de filmar förväntas utstå: gangbangs, fisting, dubbelknoll och Ass-to-mouth (en akt där en man penetrerar en kvinna oralt omedelbart efter att han penetrerat henne analt, ibland med synlig avföring på sin penis). Innehållet karaktäriseras av normaliseringen av sexköp, incest, sexuella övergrepp på barn och mäns våld mot kvinnor i allmänhet, med titlar som "hårt knull med tonårstjej", "tjej blir fistad och knullad av tre män" och "Thaimassage happy ending". Uppgifterna om att Vilde har lurat ett antal kvinnor som deltar i filmerna på pengar, samt en varning från en kvinna inom industrin att inte träffa Vilde ensam, säger en hel del om Vildes karaktär.

Kartläggningen visade också att porrproduktionen till största delen sker på internetforum som Scandalbeauties där s.k. glamourmodeller kan ladda upp och sälja porr. Även om vissa delar av innehållet är gratis, så måste större delen köpas av konsumenter. Kvinnorna som laddar upp bilder och filmer behåller en viss procent av förtjänsten, medan forumen tar en andel (mellan 20 och 50 procent). Vi går alltså mot en sammanslagning av produktion och distribution, där distributörer på nätet indirekt äger produktionen. Precis som en traditionell porrproducent, rekryterar dessa internetforum, exempelvis Scandalbeauties, aktivt kvinnor, pressar dem att lägga upp innehåll regelbundet samt att delta i mer extrema handlingar och tjänar även pengar på kvinnornas bilder och filmer.

Från ett affärsmässigt perspektiv är detta logiskt: Varför utsätta sig för besväret att producera pornografi på traditionellt vis – hyra en studio och utrustning, filma, framkalla filmen etcetera – när du istället kan luta dig tillbaka, resa utomlands och knappt arbeta alls, utan bara äga en amatörporrsida som

löpande drar in pengar? Och det rör sig inte om småpengar. Med 2,8 miljoner besökare från 171 olika länder som konsumerar 131 miljoner minuter innehåll varje år så drar Scandalbeauties ensamt in 4,7 miljoner SEK i årlig vinst.

Det är också viktigt att notera hur de begrepp som används på dessa porrforum (som t ex orden bloggar, modeller och glamour) alla speglar vår populärkultur. På så sätt döljs det faktiska innehållet i bilderna och filmerna som produceras och även villkoren för många av de kvinnor som är involverade i branschen. Frasen ”varför nöja dig med likes när du kan få pengar?” är ett beräknande budskap formulerat av pornografer med avsikt att tilltala unga kvinnor som redan är utsatta för samhällets press att bli sedda. Den danska porrproducenten Birka Models slogan ”Syns man inte finns man inte” fångar väldigt väl unga människors uppfattning att deras värde ligger i huruvida de blir sedda eller inte.

Detta i kombination med det faktum att det patriarkala samhälle vi lever i sätter kvinnor i en sits där de konstant bombarderas med bilder av den hypersexualiserade kvinnokroppen gör det lätt att förstå varför steget, från att få likes för sexualiserade bilder till att faktiskt sälja bilderna, inte är långt. Liksom i andra delar av sexindustrin - där prostitution döljs under etiketten ”dejta en sugardaddy” och människohandlarna kallas ”lover boys” - så äger en skönmålning rum även inom pornografin, där utnyttjandet döljs bakom begrepp som bloggar och glamourmodellande. Forum som Scandalbeauties har ett egenintresse att normalisera pornografi samtidigt som den döljer industrins exploaterande natur, så att efterfrågan på pornografi – och därmed deras förtjänst – ökar.

Vad är det som Scandalbeauties, Sinnergirls, Sinfulsisters och Nordic Finest försöker normalisera? Vad ligger bakom deras skönmålning? Bilder av en ung kvinna som bundits och får kväljningar av en mans penis som körts långt ner i hennes hals, med en blandning av smink och tårar som rinner nerför hennes ansikte eftersom mannen håller för hennes näsa för att hindra henne från att andas. En kvinna som får sperma sprutad i ögonen. En annan kvinna som får så mycket sperma i halsen att hon inte kan svälja. Detta är handlingar som orsakar betydande obehag och smärta. Män utför aggressiva sexualiserade handlingar mot kvinnor, som förväntas reagera på detta våld med njutning.

Enligt artikel 3 i FN:s Deklaration om de mänskliga rättigheterna har varje person rätt till ”frihet från tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling.”⁶⁰ Denna rättighet är absolut; det finns inga undantag, oavsett om offret samtycker till denna behandling eller inte. En kvinna som får sitt ansikte spolat i toaletten direkt efter att hon har fått en mans penis nedkörd våldsamt i halsen är kvintessensen av en omänsklig, förnedrande och förödmjukande behandling. Kvävning eller strypning, ibland till medvetslöshet, medan en man håller för en kvinnas näsa och våldsamt kör in sin penis i hennes mun, samtidigt som hennes huvud körs ner under vattnet i en toalett och en man greppar henne runt halsen och hindrar hennes andning. Dessa är alla exempel på smärtsamma sadomasochistiska akter som kan resultera i både

omedelbara och långsiktiga psykologiska och fysiska skador. Om de skulle inträffa i något annat sammanhang än just inom pornografin så skulle de som utför denna tortyr ställas inför rätta.

Varför tillåts dessa typer av våld och tortyr så länge de sker inom ramen för pornografin? Detta är sannerligen ingen fantasi: dessa våldsamma handlingar utförs på en verklig kvinna. Och det är inte sex – eftersom sex kräver samtycke. Många av scenerna inom mainstream-pornografi innehåller (1) smärtsamma handlingar som inte kan ges samtycke till och (2) ett utbyte av pengar, trots att samtycke inte kan köpas. Så varför skulle handlingar som i alla andra sammanhang ses som våld och tortyr mot kvinnor accepteras, normaliseras, konsumeras och runkas till?

Tortyr, våld, omänskliga handlingar och förnedring i pornografi skyddas hittills i yttrandefrihetens namn och rättfärdigas genom rationaliseringen att de som utsätts för våldet är horor. Kvinnor inom pornografin ses som kategoriskt annorlunda än andra kvinnor eftersom de anses både vilja ha och förtjäna förnedring, straff och nedvärdering. Hennes ansikte kan spolås i toaletten och hon kan äta sin egen avföring efter att en mans penis har varit i hennes anus, eftersom hon *är* värdelös. Hon *förtjänar* att straffas, hon *vill* bli förnedrad, hon är mindre värd. En patriarkatisk fantasi uppbyggd på en fullständig lögn. **Ingenting kan vara längre från sanningen.**

Vem är kvinnan bakom skärmen? Vad var vårt intryck av de kvinnor vi hade äran att möta? Hon är en kämpe och en överlevare, som bryr sig om sina medsystrar inom porrindustrin och som gör allt som står i hennes makt för att överleva det patriarkala förtrycket, liksom andra kvinnor runtom i världen. Nej, det finns inga ”horor” – det finns bara kvinnor.

För att förstå situationen för kvinnor involverade i porrproduktion i Sverige intervjuade vi nio kvinnor som har fotograferats eller filmats för pornografi. De potentiella intervjupersonerna kontaktades via internetforum och webbsidor som identifierades under kartläggningen och genom Talitas kanaler på sociala medier. Intervjuerna var semistrukturerade och varade 1–1,5 timmar.

Deltagarna fick frågor om sin bakgrund, de villkor de möter i porrindustrin, erfarenheter av andra delar av sexindustrin och vilka stödinsatser de tyckte var viktiga för kvinnor som vill lämna branschen. Alla deltagarna informerades om att deras deltagande var frivilligt och att det inte påverkade deras möjlighet att få stöd via Talita samt att resultaten skulle anonymiseras.

Tidigare forskning om bakomliggande faktorer som påverkar en kvinnas debut inom porrindustrin, och effekten av porrproduktionen på hennes fysiska och psykosociala välbefinnande, har funnit att kvinnor som utnyttjas inom porrproduktion:

1. ”Normalt är unga, har utsatts för tidigare sexuella övergrepp och befinner sig i ekonomiska svårigheter

2. Möter exploatering och extremt dåliga arbetsförhållanden, utsätts för allvarliga hälsorisker, lättare hamnar i drogmissbruk och har små chanser att göra karriär; samt:
3. ofta lider av skador på relationer, rykte och självbild i sina privatliv.⁶¹

Denna rapport ger vidare bevis som stöder dessa slutsatser. Unga kvinnor och flickor gör debut i den svenska porrindustrin vid 18–20 års ålder. Låg ålder är starkt kopplat till ekonomisk sårbarhet, vilket är en av de huvudsakliga orsakerna som angetts som skäl till debut inom industrin. Sex av de nio intervjupersonerna beskriver att de utsatts för sexualiserat fysiskt och/eller psykiskt våld under sin barndom, sina tonår eller som unga vuxna. Detta betyder behovet av både förebyggande åtgärder och stödinsatser riktade till unga människor i intima relationer. Ett märkbart exempel på hur dessa multipla sårbarheter kan pressa en kvinna in i porrindustrin är en kvinnas erfarenhet av att ha blivit utsatt för sexuella, fysiska och psykiska övergrepp under ett och ett halvt år av en pojkvän vid 20 års ålder. Hon beskrev att det faktum att han lämnade henne djupt skuldsatt var den huvudsakliga anledningen till att hon gjorde debut som strippa, och senare inom porren.

Psykisk ohälsa var ett tydligt tema som framträdde ur dessa data. Fem personer nämnde ångest som det främsta psykiska besväret de led av. Andra problem som nämndes inkluderar depression, dålig självbild, ensamhet, panikattacker samt självmordstankar. Den kvinna som hade lämnat pornografin beskrev att hon led svårt av psykisk ohälsa, inte bara under tiden hon utnyttjades inom pornografi utan speciellt efteråt. Symptomen hon beskriver indikerar svår posttraumatisk stress (PTSD).

Flera kvinnor berättade även att de kämpat med dåligt självförtroende innan de gjorde debut i porrindustrin. Debuten inom industrin verkar ha förbättrat självförtroende för vissa av de intervjuade. Dock påpekade en av dem att det kan vara en betydande skillnad mellan ett förbättrat självförtroende gällande utseende och förbättrad självkänsla (som handlar om insikten om sitt värde som människa).

Under intervjuerna talade kvinnorna om sina gränser och om hur männen inom porrindustrin – pornografer och konsumenter – konstant försöker tänja på dessa gränser. Varför är gränser viktiga? Eftersom de separerar det innersta jaget – det privata jaget – från jaget som säljer en produkt – det offentliga jaget. Vilken produkt? Det offentliga jaget spelar en roll som försöker tillfredsställa den manliga fantasin; rollen som en hora som alltid är tillgänglig, kåt och galen i män. Men detta är bara en illusion. Ett antal personer sa exempelvis att de inte har någon respekt för män. Andra beskrev att de inte ens känner sig särskilt ”sexuella”. En av de intervjuade hade även erfarenhet av striptease och medgav att hon inte tror på sin egen ”produkt”; hon kan inte förstå hur män faktiskt kan tro på att hon vill vara på en scen och strippa. Hon säger att

hon så klart ”bara gör och säger exakt vad hon vet att den jäveln vill” – det är så hon tjänar pengar för att överleva.

Med tiden kan denna uppdelning av jaget få psykologiska konsekvenser i form av posttraumatisk stress (PTSD) och/eller en dissociativ störning med symptom som känslomässig avtrubbnig, depression, ångest, självmordstankar, minnesförlust och utanför-kroppen-upplevelser. Tidigare forskning på olika delar av sexindustrin, inklusive prostitution, pornografi och striptease, fann svåra symptom av PTSD bland de 846 individer som intervjuades. Totalt 68% av dem nådde samma kliniska nivåer av PTSD-symptom som krigsveteraner, misshandlade kvinnor och offer för statlig tortyr. I synnerhet hade de 49% som svarade att de utnyttjats inom pornografi signifikant svårare symptom på PTSD än den övriga gruppen.

Möjligheten för en kvinna inom pornografin att vidmakthålla sina gränser beror till stor del på hur sårbar hon är. Många av intervjupersonerna påpekade att de mer sårbara kvinnorna – unga, ekonomiskt utsatta, som kämpar med psykisk ohälsa – är de vars gränser är mycket enklare att tänja på. Till exempel kan de pressas till att delta i mer extrema filmer och/eller att träffa ett ”fan” som vill köpa sex. Samtidigt visar resultaten att till och med de kvinnor som rapporterade att de hade tydliga gränser och en starkare förhandlingsposition ibland tvingades delta i handlingar de inte var bekväma med. För en kvinna var det att medverka i pornografi över huvud taget. För en annan var det att behöva ladda upp bilder och filmer flera gånger om dagen på flera olika kanaler på sociala medier till och med när hon var på semester. För en tredje var det utsattheten i fotostudion som gjorde det svårt att säga nej till fotografens krav.

I sin helhet pekar dessa rön på att kvinnor inom porrindustrin lever med samma pådrivande faktorer som kvinnor i prostitution. Vidare visar studien att många kvinnor är involverade inte bara i pornografi utan också i andra delar av sexindustrin, som striptease och prostitution. Tre kvinnor hade gjort debut inom sexindustrin via striptease. En hade sålt sex som barn, innan hon sålde pornografi online. En annan hade testat att sälja sex men var inte bekväm med det – det låg utanför hennes gränser. En ung kvinna hade erfarenhet av en s.k. sugardaddy. En annan hade tvingats in i både prostitution och pornografi av sin pojkvän.

En intervjuperson resonerade kring skillnaden mellan striptease och prostitution: enligt henne får kvinnor inom striptease betalt för att säga nej (till sexköp) medan kvinnor i prostitution får betalt för att *säga ja*. Om man vidareutvecklar analysen till pornografin så får kvinnor där å ena sidan betalt för att *säga nej* till sexköp, men å andra sidan får de betalt för att säga ja till att delta i sexuella handlingar med en eller flera män. Vad är den gemensamma nämnaren här? Att män efterfrågar sexköp, oavsett i vilken del av sexindustrin kvinnan befinner sig. Pornografer, strippklubbägare, besökare, konsumenter och ”fans” pressar kvinnor och förväntar sig att de ska delta i mer extrema sexuella handlingar och/eller sexköp. Vissa fans går till och med så långt att de

förföljer kvinnan, till och med efter att hon lämnat sexindustrin. Dessa män verkar inte vara kapabla att respektera gränser. Varför? För att de betar sig i enlighet med sin fantasivärld, där dessa kvinnor ses som "horor" som alltid är kåta, tillgängliga och som män här rätt att utnyttja.

Frågan är då vem som har makten att säga nej och vem som måste ge efter för männens krav? Ju större underläge en kvinna befinner sig i – på grund av låg ålder, ekonomisk sårbarhet och tidigare utsatthet för sexualiserat våld – desto svårare är det för henne att säga nej. En kvinnas förhandlingsposition och möjlighet att upprätthålla sina gränser är omvänt proportionell mot hennes sårbarhet.

Vad händer när en kvinna vill lämna porrindustrin? Flera av intervjupersonerna uttryckte stor oro över att porrbilderna och porrfilmerna blir kvar på nätet, även efter att de har lämnat branschen. Vem som helst – en förälder, vän, chef, granne eller ett barn – kan snubbla över dessa bilder, när som helst. För många leder detta faktum till att det känns skrämmande att lämna porrindustrin. De berättade att många unga kvinnor inte vet vad de ger sig in på förrän det är för sent – bilderna har redan dokumenterats och kan inte tas bort. De har inget val annat än att försöka skapa sig ett liv inom porrindustrin. Kvinnorna tog också upp rädslan för att känna sig väldigt "ensam" om de lämnade branschen, eftersom många av deras tidigare relationer hade skadats och större delen av deras nuvarande sociala nätverk bestod av andra personer inom branschen.

Eftersom Talita erbjuder stöd till kvinnor som lämnar sexhandeln så var en viktig målsättning för denna studie att undersöka om vårt rehabiliteringsprogram känns relevant för målgruppen. Vi frågade kvinnorna vad de trodde var viktiga stödinsatser för kvinnor som vill lämna porrindustrin. Svaren belyste behovet av vidareutbildning, hjälp att hitta en alternativ inkomstkälla, boende och stödsamtal. Talitas program består av skyddat boende, traumaterapi/stödsamtal, psykoedukation (kvinnorna efterfrågade "bekräftelse och självförtroendeskapande") samt framtidsplanering och integration (t.ex. hjälp att söka utbildning, praktikplats eller jobb). Det verkar som att våra stödinsatser möter behoven hos just denna målgrupp förhållandevis väl.

Denna studie är inte baserad på ett representativt urval av kvinnor inom porrindustrin. Dock förbättrar mångfalden bland de intervjuade personerna urvalets representativitet. Det är värt att notera att utformningen av denna studie sannolikt leder till en underrapportering, då potentiella intervjupersoner kan vara beroende av industrin för att försörja sig, vilket betyder att de kan vilja undvika att visa på svåra eller olagliga omständigheter såsom sexualiserat våld.⁶² Det är också möjligt att vissa kunde diskutera de skador som porrindustrin åsamkat andra kvinnor men, medvetet eller omedvetet, inte kopplade dessa skador till sina egna omständigheter.

Denna studie har presenterat ytterligare bevis på sårbarheten och den dåliga

förhandlingsposition som många kvinnor i porrindustrin möter. Många av de pådrivande faktorer som leder kvinnor in i porrindustrin är desamma som driver kvinnor in i prostitution, d v s låg ålder, ekonomisk sårbarhet, tidigare sexualiserat våld och psykisk ohälsa. Svenska pornografer rekryterar medvetet unga, marginaliserade flickor. Flickornas sårbarhet gör dem enklare att manipulera och gör det lättare att tänja på deras gränser. Många hindras från att lämna porrindustrin av rädsla för att bilderna och filmerna finns kvar på nätet för evigt. Något måste göras för att ta itu med denna orättvisa. Frågan är – vad?

REKOMMENDATIONER

STÖDINSATSER

Inom porrindustrin är unga, ekonomiskt sårbara kvinnor, som tidigare utsatts för sexualiserat våld och som lider av psykisk ohälsa, överrepresenterade. De intervjuade kvinnorna i denna studie underströk att Talitas stödinsatser är nödvändiga och borde nå ut bredare. För att ha en verklig möjlighet att lämna porrindustrin måste en rad stödinsatser göras tillgängliga. Vi vädjar därför till den svenska regeringen att avsätta medel för uppsökande verksamhet och exitprogram för denna specifika målgrupp. Det är viktigt att exitprogrammen är holistiska och innefattar alla områden som nämnts i denna studie: tillgång till vidareutbildning, jobbträning, boende, psykologiskt stöd etc. Programmen behöver också erbjuda långsiktighet. Som Talita bevittnat de senaste 15 åren, så krävs det både tid och hårt arbete för att bearbeta tidigare trauman.

FÖREBYGGANDE INSATSER

Unga, utsatta kvinnor är de primära måltavlorna för pornografers rekrytering in i porrindustrin, för de är lättast att manipulera och exploatera. Som flera intervjupersoner framhöll, saknar många unga kvinnor förståelse för vad inträdet in i porrindustrin faktiskt innebär och vad det har för konsekvenser. När man väl kommer in i industrin upplever många att det redan är ”för sent”. Bilderna och filmerna finns kvar på nätet för evigt. Porrkritiska samtal, både i skolan och hemma, förebygger inte bara att unga – framförallt pojkar – börjar konsumera pornografi utan även att unga tjejer luras in i denna cyniska industri. Regeringen har gett Skolverket i uppdrag att se över hur ett porrkritiskt perspektiv ska stärkas i sexualundervisningen. Vi välkomnar detta initiativ. Kritiska samtal om pornografi måste börja tidigt och vara en integrerad del av sex- och samlevnadsundervisningen. Det ska inte bero på vilken lärare ett barn får, utan alla barn har rätt till kunskap om en fråga som i högsta grad påverkar deras välbefinnande.

VIDARE FORSKNING

Denna studie är en pilotstudie som lägger grunden för en framtida, mer omfattande kartläggning. Så vitt vi känner till är detta den första kartläggningen av den svenska porrindustrin som någonsin genomförts. Det är därför av största vikt för framtida forskning att fortsätta fylla i de kunskapsluckor som finns inom detta fält, vilket bör inkludera:

- En kvantitativ enkät som jämför bakgrund och nuvarande livssituation bland kvinnor som filmats för pornografi
- En djuplodande utvärdering av nivåerna av PTSD-symptom bland kvinnor som filmats för pornografi

- En jämförelse mellan kvinnor i pornografi och kvinnor i olika former av prostitution, i fråga om levnadsvillkor och PTSD-symptom
- Utvärdering av s k best practice för hur uppsökande verksamhet och stöd bäst kan implementeras för kvinnor som lämnar porrindustrin
- Forskning som fokuserar specifikt på strippklubbarna, givet länken mellan striptease, pornografi och prostitution som konstaterats i denna studie.

LAGSTIFTNING

Denna studie bidrar till forskning kring de skador som uppstår till följd av porrproduktion. Rapporten visar att pornografiproduktion inte är något som bara äger rum ”långt där borta”, i exempelvis Los Angeles i USA, utan något som händer här och nu i Sverige, med unga, sårbara tjejer som offer.

Hur bör den svenska regeringen förhålla sig till en sådan verklighet?

Sedan 20 år tillbaka är det förbjudet att köpa sex i Sverige, men inte att sälja sin kropp. Det beror på att man, efter många års forskning, förstått att den som far illa i prostitutionen är den som säljer sig och hon behöver allt stöd hon kan få. Köparen däremot använder kvinnan som en handelsvara, vilket är helt oacceptabelt i ett jämlikt samhälle. Att bekämpa prostitution och människohandel har sedan dess varit en högt prioriterad fråga för regeringen. Men trots att utsattheten för kvinnorna i pornografin är precis lika stor, så har man hittills inte lyft ett finger för att adressera pornografins skadeverkningar.

Både prostitution och pornografi är sätt att kapitalisera på sex, rent faktiskt. Båda företeelserna har också blivit industrier där de personer som står för de sexuella tjänsterna sällan är de som faktiskt får förtjänsten. De skyddssyften som ligger till grund för Sveriges prostitutionslagar skulle också kunna överföras på produktion av pornografi – både vad gäller samhällsaspekten och effekter för de enskilda.

I linje med tidigare internationella studier visar vår rapport att många kvinnor som används i pornografi kommer från samma marginaliserade bakgrund som kvinnor i prostitution. Med tanke på detta och på att pornografiproduktionen i sig kan leda till betydande psykiska och fysiska skador som motsvarar de skador kvinnor får i prostitutionen, är det ologiskt att pornografiproduktionen inte är reglerad. Vi kräver att den svenska regeringen, som kallar sig feministisk, inte blundar för detta längre, utan går till botten med pornografins skadeverkningar. Vi föreslår att de, via en statlig utredning, granskar porrindustrin och därefter måste konkreta politiska åtgärder läggas fram som stoppar den pågående sexhandeln.

REFERENSER

- 1 För en övergripande genomgång av skadorna från porrkonsumtion, se t.ex., Waltman, M. (2014). "The Politics of legal Challenges to Pornography: Canada, Sweden and the United States." *Stockholm Studies in Politics* No. 160. Doktorsavhandling, Stockholms Universitet, 2014. ISBN 9789176490471, 50–69, 89–140.
- 2 Carroll, J., Padilla-Walker, L., Nelson, L., Olson, C., et al. (2008). "Generation XXX: pornography acceptance and its use among emerging adults." *J Adolesc Res*, Vol. 23:6–30.
- 3 Peter, J., och P.M. Valkenburg. (2016). "Adolescents and Pornography: A Review of 20 Years of Research." *Journal of Sexual Research*, Vol. 53:509–531.
- 4 Bridges, A. J., Wosnitzer, R., Scharer, E., Sun, C., och Liberman, R. (2010). "Aggression and sexual behavior in bestselling pornography videos: A content analysis update," *Violence Against Women*, Vol. 16(10):10651085.
- 5 Etheredge, L. (2015). Submission to the Royal Commission into Family Violence. Victoria. *Pornography, problem sexual behaviour and sibling on sibling sexual violence*, i Lemon, J. (2014). Opublicerad masteruppsats: Characteristics of Young People Referred for Problem Sexual Behaviour. Swinburne University of Technology Faculty of Life and Social Sciences.
- 6 Se t.ex. Grudzen, C.R., D. Meeker, J.M. Torres et al. (2011). "Comparison of the Mental Health of Female Adult Film Performers and Other Young Women in California." *Psychiatric Services*, 62 (6): 639–45; Grudzen, C., Ryan, G., Margold, W., Torres, J., and Gelberg, L. (2009). "Pathways to Health Risk Exposure in Adult Film Performers." *Journal of Urban Health*, Vol. 86(1):6778; Farley, M., A. Cotton, J. Lynne et al. (2003). "Prostitution and Trafficking in Nine Countries: An Update on Violence and Posttraumatic Stress Disorder." i *Prostitution, Trafficking, and Traumatic Stress*, ed. Farley, 33–74. Haworth Maltreatment & Trauma Press; Farley, M., Matthews, N., Deer, S., Lopez, G., Stark, C., & Hudon, E. (2011). *Garden of truth: The prostitution and trafficking of Native women in Minnesota*. William Mitchell College of Law, Saint Paul, Minnesota.
- 7 10-mannakommissionen intervjuade femtio kvinnor inom sexindustrin; av dessa 50 kvinnor deltog 25 i djupintervjuer.
- 8 Se t.ex. Coopersmith, J. (1998). "Pornography, technology and progress." *Icon*, vol. 4:94–125.
- 9 "Den svenska porrdöden." *Dagens Arena* 2017-05-03. Retrieved from: <http://www.dagensarena.se/magasinetarena/den-svenska-porrdoden/>
- 10 Olsson, H. (1981). "Det kärlekslösa patriarkatet; Bekskrivning och analys av heterosexuell prostitution med män som köpare och kvinnor som prostituerade." i *Prostitution Beskrivning Analys Förslag till åtgärder*. Kapitel 9, 2.
- 11 Bridges et al, "Aggression in pornography", 1074, 1077.
- 12 Ibid, 1080.
- 13 Dines, G. (2010). *Pornland: How porn has hijacked our sexuality*. Boston: Beacon Press; Whisnant, R. (2010). "From Jekyll to Hyde: The grooming of male pornography consumers," i *Everyday Pornography*, ed. Karen Boyle. New York, NY: Routledge.
- 14 I den svenska brottsbalken definieras sexköp som, "Den som, i annat fall än som avses förut i detta kapitel, skaffar sig en tillfällig sexuell förbindelse mot ersättning, döms för köp av sexuell tjänst till böter eller fängelse i högst ett år. Vad som sägs i första stycket gäller även om ersättningen har utlovats eller getts av någon annan." Lag (2005:90).
- 15 "Skandalsajt tar betalt för 'lättklädda' bilder på minderåriga." *Nyheter24* 2011-11-08. Hämtad från: <https://nyheter24.se/nyheter/inrikes/626893-skandalsajt-tar-betalt-for-lattkladda-bilder-pa-minderriga>.

16 Ibid.

17 Totalt fanns det 237 unika profiler när rapporten skrevs, men denna siffra varierar.

18 Se t.ex. Raphael, J. och D. Sahpiro. (2002). "Sisters Speak Out: The Lives and Needs of Prostituted Women in Chicago; A Research Study". Chicago: Center for Impact Research; Silbert, M. and A. Pines. (1981), "Sexual Child Abuse as an Antecedent to Prostitution," *Child Abuse & Neglect*, Vol. 5:410; Simons, R. och L. Whitbeck. (1991). "Sexual Abuse as Precursor to Prostitution and Victimization Among Adolescent and Adult Homeless Women," *J. Fam. Issues*, Vol. 12:361.

19 Pape, P. (2018). "Prostitution and Its Impact on Youth: Violence, Domination and Inequality." *Antyajaa: Indian Journal of Women and Social Change*, Vol. 2(2):146–154.

20 Olsson, "Det kärlekslösa patriarkatet", 13-14.

21 Ibid.

22 Ibid, 14.

23 Rodriguez (2016). *Sugar daddy or student loan? Ad campaign sparks outrage in Paris*. Forbes. i Pape, P. (2018). "Prostitution and Its Impact on Youth: Violence, Domination and Inequality." *Antyajaa: Indian Journal of Women and Social Change*, Vol. 2(2):146–154.

24 Se t.ex. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors reflektioner kring dagens situation för unga på: <https://eng.mucf.se/housing>.

25 "Dejtingsajt gjorde reklam vid universitet – har anmälts tolv gånger." 2017-09-12. Hämtad från: <https://www.metro.se/artikel/dejtingsajt-gjorde-reklam-vid-universitet-har-anm%C3%A4lts-tolv-g%C3%A5nger>

26 Grudzen et al., "Female adult film performers", 641.

27 Att'n General's Comm., 231.28 Se t.ex. Waltman, M. (2016). "Pornografi och mäns våld mot kvinnor", del 2 *Porr och prostitution; en rapport om utsatthet och efterfrågan*, ss 31–108, Stockholm: Unizon; Final report of the Attorney General's Commission on pornography, e.d. Michael J. McManus. Nashville, TN: Rutledge Hill Press, 1986, 29–30, 291–302.

29 Se t.ex Waltman, M. "Pornografi och mäns våld mot kvinnor", 44.

30 Grudzen et al., "Comparison of mental health", 644.

31 Ibid.

32 Farley et al. (2007). "Renting an Organ for ten Minutes': What tricks tell us about prostitution, pornography and trafficking," i *Pornography: Driving the demand in international sex trafficking*, ed. Guinn, D. and J. Dicaro. Los Angeles: Captive Daughter's Media & DePaul University, 146.

33 Se t.ex. Farley et al. "Prostitution in nine countries"; Farley et al. "Renting an Organ"; Farley et al. "Garden of Truth".

34 Olsson, "Det kärlekslösa patriarkatet", 17.

35 Ibid.

36 Ibid.

37 Ekman, K. (2013). *Varat och varann: prostitution, surrogatmödraskap och den delade människan*. Stockholm: Leopard Förlag.

38 Ibid, 98.39 Olsson, "Det kärlekslösa patriarkatet", 12–13.

- 40 Ibid.
- 41 Ibid, 16.
- 42 Ekman, "Varat och varann", 96.
- 43 Ibid, 15-16.
- 44 Ibid, 97.
- 45 Ibid.
- 46 Farley, M. (2003). "Prostitution and the Invisibility of Harm." *Women & Therapy*, Vol. 26(3/4): 247-280, 68-69.
- 47 Farley et al., "Prostitution in nine countries", 44-48, 56.
- 48 Se t.ex. Farley et al. "Prostitution in nine countries"; Farley et al. "Renting an Organ"; Farley et al. "Garden of Truth".
- 49 Olsson, "Det kärlekslösa patriarkatet", 17.
- 50 Waltman, "Pornografi och mäns våld mot kvinnor", 42-45.
- 51 Grudzen et al., "Pathways to health risk exposure."
- 52 Dines, "Pornland."
- 53 Pape, "Prostitution and Its Impact on Youth", 149.
- 54 Olsson, H. *Horan – en livsfarlig fantasi*. Föreläsning på Unizons event "Hon som kallas horan". 7 December, 2017.
- 55 Farley et al. "Prostitution in nine countries".
- 56 Se t.ex. Waltman, "Pornografi och mäns våld mot kvinnor", 35, 45.
- 57 Farley et al., "Prostitution in nine countries", 44-48, 56.
- 58 MacKinnon, C. (1993). *Only words*. Boston: Harvard University Press.
- 59 "P3 Perspektiv – Porr." *Way out West*. Hämtad från: <https://www.wayoutwest.se/line-up/p3-perspektiv-porr/>
- 60 Se t.ex. Equality and Human Rights Commission. *Article 3: Freedom from torture and inhuman or degrading treatment*. Hämtad från: <https://www.equalityhumanrights.com/en/human-rights-act/article-3-freedom-torture-and-inhuman-or-degrading-treatment>. Notera att i dess generella kommentar nr 7 från 1982 så förtydligar kommittén för mänskliga rättigheter att tortyr eller omänsklig eller nedvärderande bestraffning inte behöver utövas av en myndighetsperson för att utgöra ett brott mot denna artikel.
- 61 Se t.ex. Grudzen et al., "Female adult film performers"; Grudzen et al., "Pathways to health risk exposure"; Att'n General's Comm, 29-30, 291-302.
- 62 Waltman, "Pornografi och mäns våld mot kvinnor", 45-46.

**SÅ JA, DET FINNS
JÄVLIGT FULA
FISKAR DÄRUTE,
SOM GROOMAR UNGA
TJEJER OCH VERKLIGEN
FÖRSÖKER FÅ SIN VÄG”**

TALITA